

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

katedra práva

Diplomová práce

**Právní režim zbraní a střeliva v civilním sektoru
v národní a evropské úpravě**

Rostislav Louček

© 2010 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Akademický rok 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Rostislav Louček

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Litoměřice

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název tématu: **Právní režim zbraní a střeliva v civilním sektoru
v národní a evropské úpravě**

Struktura diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Právní a technické aspekty zkušebnictví střelných zbraní a střeliva v ČR a v mezinárodní spolupráci
4. Právní úprava zkušebnictví zbraní a střeliva v ČR (historie a současnost)
5. Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva (formy ověřování, povinnosti práv. a fyz. osob při ověřování)
6. Výkon státní správy při ověřování zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů (provádění kontrol, správní řízení při ověřování, označování zbraní, zkušební značky ČÚZZS)
7. Mezinárodní spolupráce v oblasti zkoušek zbraní a střeliva (C.I.P.- mezinárodní stálá komise, úkoly MSK, organizace MSK)
8. Závěr
9. Seznam literatury
10. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 50 - 60 stran

Seznam odborné literatury:

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu

Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických výrobků

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Vyhláška MZV č. 70/1975 Sb., o Úmluvě o vzájemném uznávání značek ručních palných zbraní

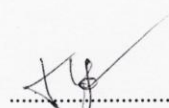
Vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 156/2000 Sb.

Další literatura po dohodě s vedoucím DP

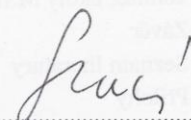
České technické normy řady 39

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Viktor Jansa, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2010

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 15.12.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Právní režim zbraní a střeliva v civilním sektoru v národní a evropské úpravě" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 8. dubna 2010

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu závěrečné diplomové práce JUDr. Viktoru Jansovi CSc. za celkové vedení při práci a předsedovi Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva Ing. Zdeňku Štěpánkovi a radovi pplk. Mgr. Josefu Rošlapilovi z Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Policejního prezidia České republiky za odbornou pomoc.

OBSAH

1.	ÚVOD	4
2.	CÍL PRÁCE A METODIKA	6
3.	PRÁVNÍ A TECHNICKÉ ASPEKTY ZKUŠEBNICTVÍ STŘELNÝCH ZBRANÍ A STŘELIVA V ČESKÉ REPUBLICE A V MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCI	7
3.1	Právní normy	7
3.2	České technické normy řady 39	28
3.2.1	ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice	28
3.2.2	ČSN 39 5003 Civilní palné zbraně - Všeobecné požadavky na konstrukci, výrobu a zkoušení	40
3.2.3	ČSN 39 5005 Zkoušení civilních palných zbraní	40
3.2.4	ČSN 39 5007 Zkoušení loveckých a sportovních zbraní a expanzních přístrojů za ztížených klimatických podmínek	42
3.2.5	ČSN 39 5105 Zkoušení střeliva	43
3.2.6	ČSN 39 5106 Kontrola střeliva	44
4.	PRÁVNÍ ÚPRAVA ZKUŠEBNICTVÍ ZBRANÍ A STŘELIVA V ČESKÉ REPUBLICE (HISTORIE A SOUČASNOST)	48
4.1	Počátky právní úpravy zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 14.-18. století	48
4.2	Právní úprava zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 1800 - 1918	50
4.3	Právní úprava zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 1918 – 1945	53
4.4	Právní úprava zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 1945 - 1989	58
4.5	Právní úprava zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 1989 až současnost	64

5.	ČESKÝ ÚŘAD PRO ZKOUŠENÍ ZBRANÍ A STŘELIVA (FORMY OVĚŘOVÁNÍ, POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB PŘI OVĚŘOVÁNÍ)	68
5.1	Formy ověřování střelných zbraní a střeliva	71
5.1.1	Ověřování střelných zbraní formou homologace	71
5.1.2	Ověřování střelných zbraní formou kusového ověřování	73
5.1.3	Ověřování střelných zbraní formou opakovaného kusového ověřování	74
5.1.4	Ověřování střeliva formami typové a inspekční kontroly	76
6.	VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PŘI OVĚŘOVÁNÍ ZBRANÍ, STŘELIVA A PYROTECHNICKÝCH PŘEDMĚTŮ (PROVÁDĚNÍ KONTROL, SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ PŘI OVĚŘOVÁNÍ)	78
6.1	Správní řízení při ověřování	78
6.2	Kontrolní činnost ČÚZZS	82
7.	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI ZKOUŠEK ZBRANÍ A STŘELIVA (C.I.P.-MEZINÁRODNÍ STÁLÁ KOMISE, ÚKOLY MSK, ORGANIZACE MSK)	86
7.1	Organizace C.I.P.	86
7.2	Úkoly C.I.P.	90
8.	ZÁVĚR	92
9.	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ	95
10.	PŘÍLOHY	

Právní režim zbraní a střeliva v civilním sektoru v národní a evropské úpravě

Juridical regime of guns and ammunition in civil sector in national and European arrangement

Souhrn

S ohledem na charakter problematiky právního režimu zbraní a střeliva a obtížnost komplexního přístupu k tématu byla vybrána jako vhodné metodologické východisko oblast charakterizovaná komplexností údajů a stabilitou právních norem, a to zkušebnictví. Je zde shrnuta historická a současná právní úprava v České republice (dále ČR). Popsány jsou české technické normy týkající se střelných zbraní a střeliva do těchto zbraní. Pozornost je věnována výkonu státní správy při ověřování střelných zbraní a střeliva, kterou provádí Český úřad pro zkoušení střelných zbraní a střeliva. Mezinárodní oblast ověřování je zaměřena na spolupráci ČR a Mezinárodní stálé komise pro zkoušky ručních palných zbraní a střeliva (dále C.I. P.).

Cílem bylo vytvořit ucelenou práci o zkušebnictví střelných zbraní a střeliva v ČR zaměřenou na platný právní stav a implementaci doporučení Rady Evropského společenství a C.I.P. do právních a technických norem ČR a jejich aplikace v praxi.

Byly aplikovány zejména metody analýzy dokumentů a dat, rozhovorů a obsahové analýzy. Výsledkem je nejen ucelené shrnutí dané problematiky, ale i zjištění, že v současné době jsou do Českých technických norem zahrnuty všechny nové trendy z oblasti zkušebnictví. Je též poukázáno na určité nedostatky v implementaci směrnic Rady a doporučení C.I.P. do právních norem.

Summary

In consideration of the character of the topic of the juridical regime of guns and ammunition and difficultness of comprehensive approach to the topic, there has been selected as a suitable methodological starting point the sphere characterized by data integrity and legal rules stability, namely the quality control. There is resumed the historical and present legal arrangement in the Czech Republic (further CR). There are described Czech technical norms concerning guns and ammunition for these guns. Attention has been given to the Civil Service execution in connection with checking of guns and ammunition that is executed by the Czech Proof House for Arms and Ammunition. International sphere of checking is oriented to the cooperation of CR and International Permanent Commission for testing of fire arms and ammunition (further C.I. P.).

There was a target to compose a comprehensive work about the quality control of guns and ammunition in CR oriented to the valid legal situation and the implementation of recommendations of the Council of the European Community and C.I.P. into the czech legal rules and technical norms and their application in practice.

There were applied especially the following methods: documents and data analysis, interview and content analysis. The result is not only the comprehensive summary of this topic, but also the ascertainment that all new trends in the quality control sphere are included into the Czech technical norms at present. There is also pointed out to the certain imperfections in the implementation of directions of the Council and recommendations of C.I.P. into the legal rules.

Klíčová slova:

ČÚZZS – Český úřad zkoušení zbraní a střeliva

C.I.P. – Mezinárodní stálá komise pro zkoušky ručních palných zbraní a střeliva

střelná zbraň

ruční palná zbraň

zkušební značka

střelivo

Česká technická norma

právní norma

zákon

vyhláška

Keywords:

ČÚZZS - Czech Proof House for Arms and Ammunition

C.I.P. - International Permanent Commission for testing of fire arms and ammunition

gun

fire arms

proof mark

ammunition

Czech technical norm

legal rule

law

public notice

1. ÚVOD

Problematika právního režimu zbraní a střeliva je tak široká a různorodá, že je obtížné zvolit jednotný resp. jednotící přístup. Z hlediska komplexnosti údajů a stability právních norem jsem si zvolil jako metodologické východisko oblast zkušebnictví. Cestou od zvláštního k obecnému tak můžeme projít nejdůležitější body právního režimu zbraní a střeliva v civilním sektoru, a to v národní i evropské úpravě.

Ve své dvacetileté policejní praxi jsem se setkal s různými těžkými újmami na zdraví u občanů, kteří podcenili technický stav svých střelných zbraní nebo střeliva, jež používali v některých případech v rozporu s právními předpisy a technickými normami. Jak statistické údaje Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Policejního prezidia ČR ukazují, stále stoupá počet držitelů střelných zbraní. V porovnání s rokem 2008 došlo v roce 2009 ke zvýšení počtu registrovaných střelných zbraní (kategorie A, B, C podle zákona o zbraních) u držitelů zbrojních průkazů o 17 016 kusů. Ke dni 31.12.2009 bylo v ČR legálně drženo 682 811 střelných zbraní v soukromém sektoru. V tomto počtu nejsou zahrnuty střelné zbraně Armády ČR a ozbrojených bezpečnostních sborů ČR. V průměru to znamená, že na každého držitele zbraně připadají dvě střelné zbraně. Na uvedených číslech je vidět, že došlo k nárůstu počtu střelných zbraní, přestože v roce 2009 probíhala celosvětová ekonomická krize, která zasáhla i ČR, avšak obchod se zbraněmi je stále velmi ekonomicky výnosný.

Také je nutno poznamenat, že v současné době, tj. ke dni 31.12.2009, na území ČR je evidováno 2016 držitelů zbrojních licencí, což jsou právnické a fyzické osoby, které se nejen zabývají vývozem, dovozem a obchodem ze střelnými zbraněmi a střelivem, ale také se mohou po získání certifikátu udělovaného Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva zabývat úpravami a předělvkami střelných zbraní a výrobou a přebíjením střeliva.

Při studiu materiálů jsem zjistil, že kdybych chtěl pojmut téma zkušebnictví v celé jeho šíři, tak bych nemohl dodržet parametry rozsahu diplomové práce. Z těchto důvodů si nekladu za cíl vytvořit komplexní tematicky ucelenou práci, a proto jsem záměrně vynechal problematiku pyrotechnických výrobků, výbušnin a výrobků balistické

odolnosti, které také spadají do oblasti zkušebnictví, a zaměřuji se na zhodnocení v oblasti zkušebnictví ručních palných zbraní a střeliva do těchto zbraní.

V některých pasážích, zvláště v oblasti technických norem, používám pojem střelné zbraně, který má širší obsah než pojem ruční palné zbraně, a to zejména pro snazší pochopení dalšího textu a zachování významu a názvosloví technických norem.

V oblasti právní úpravy zkušebnictví se zaměřuji nejen na historický vývoj na území dnešní ČR, ale i na současnou právní úpravu v této oblasti. Samostatnou kapitolu věnuji Českému úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva a jeho kompetencím v oblasti zkušebnictví a ověřování střelných zbraní.

Dále se zabývám problematikou výkonu státní správy v oblasti ověřování střelných zbraní a střeliva, právní úpravou správního řízení a zmiňuji se o mezinárodní spolupráci ČR v oblasti zkoušek zbraní a střeliva.

Pro ilustraci uvádím praktické příklady, přičemž čerpám z vlastních profesionálních zkušeností i zkušeností získaných na odborné praxi, studia materiálů a dále z poznatků pracovníků Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva a policistů Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Policejního prezidia České republiky.

Posuzovatele této práce může napadnout otázka, zda problematika zbraní, střeliva a zkušebnictví není tématem příliš specifickým a ne zcela konvenujícím s profilem studenta oboru Veřejná správa a regionální rozvoj. K tomu však stačí zaměřit pozornost na:

- 1) počty držitelů střelných zbraní na území ČR
- 2) plnění bezpečnostní funkce státu, klid a bezpečnost občanů
- 3) legální výrobu, úpravy a prodej zbraní
- 4) nelegální výrobu, úpravy a prodej zbraní
- 5) spolupráci v rámci Evropského společenství zejména v oblasti nelegálních úprav střelných zbraní a s tím spojeného boje proti terorismu v rámci unijního práva aplikovaného do českého právního řádu

Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá z hlediska veřejného zájmu význam vyšší než u běžných podnikatelských aktivit regulovaných právem České republiky.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem této diplomové práce je zhodnocení současného stavu právního režimu a technických aspektů v oblasti zkušebnictví palných zbraní a střeliva v civilním sektoru v národní a evropské úpravě a s výhledem dalšího vývoje do budoucna, a to zejména národní právní úpravy v oblasti zkušebnictví a ověřování ručních palných zbraní a střeliva a implementace doporučení Rady Evropského společenství v této oblasti do právních norem ČR.

Dále je cílem zhodnotit, jak jsou do českých právních norem implementována usnesení Mezinárodní stálé komise pro zkoušky ručních palných zbraní (C.I.P.).

Cílem je také zjistit, jak je v ČR aplikován výkon státní správy a právní normy při ověřování střelných zbraní a střeliva, a to se zaměřením na správní řízení v praxi, které provádí Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva.

Při vypracovávání diplomové práce jsem využíval zejména těchto metod:

obsahová analýza – zaměřená na výskyt témat v knihách, periodikách týkajících se oblasti zkoušení střelných zbraní a střeliva

rozhovory - konzultace s pracovníky Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva, Policejního prezidia ČR

analýza dokumentů a dat – studium úředních statistik, správních rozhodnutí, atd.

Jedná se o práci převážně teoretickou, monografické povahy, se zaměřením na zkušebnictví a ověřování ručních palných zbraní a střeliva, jejímž cílem je vytvořit ucelený přehled o této problematice, neboť v současnosti neexistuje souhrnná publikace, která by v celé šíři obsáhla problematiku zkušebnictví a ověřování střelných zbraní a střeliva.

3. PRÁVNÍ A TECHNICKÉ ASPEKTY ZKUŠEBNICTVÍ STŘELNÝCH ZBRANÍ A STŘELIVA V ČESKÉ REPUBLICE A V MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCI

V současné době jsou palné zbraně nedílnou součástí naší společnosti a občané na území České republiky je využívají nejen k ochraně svého života, zdraví a majetku, ale i využití volného času, jako je sportovní střelba nebo myslivost.

Každá zbraň však může být nebezpečná i pro svého uživatele, a proto je na našem území povinné přezkoušení každé střelné zbraně, která je uvedena na tuzemský trh.

V současnosti zkoušení střelných zbraní na území ČR provádí Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva (dále jen „Úřad“), který je přímo podřízen Ministerstvu průmyslu a obchodu České republiky.

Úřad se řídí předpisy, jež lze charakterizovat jako souhrn právních a technických norem, které upravují ověřování střelných zbraní.

Vzhledem k tomu můžeme tyto normy, upravující ověřování střelných zbraní a střeliva, rozdělit na:

- právní normy, tj. zákony, vyhlášky
- technické normy, tj. České technické normy - řady 39

3.1 Právní normy

Hlavní právní normou, která upravuje ověřování střelných zbraní a střeliva, je zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ověřování“).

Tento zákon upravuje:

- a) „práva a povinnosti výrobců, dovozců, vývozců, distributorů, opravců a držitelů střelných zbraní, střeliva nebo pyrotechnických předmětů při jejich ověřování,“¹
- b) „výkon státní správy při ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, zajišťování úkolů plynoucích z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,² a kontrolní činnost s tím spojenou.“³

Důležitou právní normou, na kterou se zákon o ověřování odkazuje, je úplné znění zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu (dále jen „zákon o zbraních“), který doplňuje zákon o ověřování, a to zejména tím, že vymezuje druhy zbraní a střeliva, které podléhají ověřování. Toto téma bude blíže rozvedeno v kapitole o Českých technických normách. Dále vymezuje kategorie zbraní a střeliva a v § 3 odst. 3 jednoznačně stanovuje, kdo rozhoduje v pochybnostech o zařazení typu zbraně nebo střeliva do kategorie zbraní A až D při výkonu státní správy.

Zákon o ověřování se nevztahuje na všechny střelné zbraně, z jeho působnosti jsou vyjmuty:⁴

- stanovené střelné zbraně a střelivo určené pro účely výzkumu, vývoje a zkoušení, pokud Úřad toto určení potvrdí
- kontrolované výrobky, které jsou nabývány do vlastnictví a drženy ve výzbroji ozbrojených sil České republiky, ozbrojených bezpečnostních sborů, ozbrojených složek celní správy, zpravodajských služeb České republiky, anebo ozbrojených sil nebo sborů jiných států při jejich pobytu na území České republiky, překračování státních hranic České republiky a průjezdu přes území České republiky nebo přeletu nad územím České republiky podle zvláštního právního předpisu nebo podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána

¹ § 1 písm. a) zákon č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů

² Srov. Vyhláška č. 70/1975 Sb., o Úmluvě o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní

³ § 1 písm. b) zákon č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů

⁴ Srov. § 3 zákon č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů

- náboje do střelných zbraní, které pro vlastní potřebu zhotovily osoby oprávněné k tomu podle zvláštních právních předpisů, byly-li zhotoveny z částí střeliva splňujících ustanovení tohoto zákona
- střelné zbraně držené k muzejním nebo sběratelským účelům nebo činnostem,⁵ které nejsou určeny nebo používány ke střelbě a byly k těmto účelům nebo činnostem zaregistrovány příslušným útvarem policie
- kontrolované výrobky vyrobené nebo dovezené pro potřeby Úřadu za účelem zajištění jeho činností stanovených v § 17 z.č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů
- střelné mechanické zbraně

Pro komplexní zmapování problematiky považuji za důležité si na tomto místě identifikovat kategorie zbraní a střeliva, jejich rozdělení, tak jak je vymezuje zákon o zbraních. Zákon rozděluje zbraně a střelivo do čtyř kategorií A až D.

kategorie A – jsou zakázané zbraně a střelivo zakázané doplňky zbraní

„Mezi zakázané patří zbraně:

1. vojenské, včetně odpalovacích zařízení, s výjimkou pušek, pistolí a revolverů, ověřených pro civilní použití, pokud podléhají ověřování podle zvláštního předpisu
2. samočinné
3. vyrobené nebo upravené tak, že lze utajit jejich účel, nebo u kterých byly původní charakter a podoba změněny tak, aby se jejich použitím mohly způsobit těžší následky, anebo zbraně jako jiné předměty (zákeřné zbraně)
4. palné nevyrobené z kovů, pokud nejsou identifikovatelné jako zbraně při kontrolách osob a zavazadel pomocí detekčních a rentgenových přístrojů
5. plynové nebo expanzní, nejde-li o dovozené výrobní provedení

⁵ Srov. § 16 odst. 2 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů, se jedná o účel užívání zbraně a střeliva v rozsahu oprávnění – ke sběratelským účelům a § 31 písm. i) zákona č. 119/2002 Sb. jedná se o důvod užívání zbraně a střeliva v rozsahu oprávnění zbrojní licence – k provozování muzejnictví nebo sbírkové činnosti

6. střelná nástrahová zařízení
7. s pevně vestavěnými tlumiči hluku výstřelu nebo s pevně vestavěnými laserovými zaměřovači“⁶

„Mezi zakázané patří střelivo:

1. se střelou průbojnou, výbušnou nebo zápalnou
2. pro krátké kulové zbraně se střelou šokovou nebo střelou určenou ke zvýšení ranivého účinku
3. které neodpovídá dovolenému výrobnímu provedení
4. munice“⁷

„Mezi zakázané doplňky zbraní patří:

1. tlumiče hluku výstřelu
2. zaměřovače zbraní konstruované na principu noktovizorů
3. laserové zaměřovače“⁸

kategorie B – jsou zbraně podléhající povolení

„Mezi zbraně podléhající povolení patří

- a) krátké opakovací zbraně nebo samonabíjecí zbraně
- b) krátké jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo se středovým zápalem
- c) jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka je menší než 280 mm
- d) dlouhé samonabíjecí zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než tři náboje
- e) dlouhé samonabíjecí zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a nábojová komora nemohou dohromady pojmout více než tři náboje a u nichž je podávací ústrojí odnímatelné, anebo u nichž není zaručeno, že nemohou být

⁶ § 4 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

⁷ § 4 písm. b) zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

⁸ § 4 písm. c) zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

přeměněny běžně dostupnými nástroji na zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než tři náboje

- f) dlouhé opakovací nebo samonabíjecí zbraně s hladkým vývrtem hlavně, jejichž délka hlavně je menší nebo je rovná 600 mm
- g) samonabíjecí zbraně, pokud mají vzhled samočinných zbraní
- h) signální zbraně pro použití signálních nábojů ráže větší než 16 mm.“⁹

kategorie C – jsou zbraně podléhající ohlášení

„Mezi zbraně podléhající ohlášení patří:

- a) jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka se rovná nebo je větší než 280 mm
- b) jednoranové nebo víceranové, opakovací nebo samonabíjecí dlouhé zbraně neuvedené v § 5 písm. d) až f) zákona o střelných zbraních
- c) plynové zbraně, u nichž kinetická energie střely na ústí hlavně je vyšší než 16 J, s výjimkou paintbolových zbraní
- d) více než dvouranové nebo opakovací zbraně zkonstruované na principu perkusních zámkových systémů“¹⁰

kategorie D – jsou zbraně ostatní

„Mezi zbraně ostatní patří:

- a) historické zbraně
- b) zbraně jednoranové a dvouranové zkonstruované na principech doutnákových, kolečkových, křesadlových nebo perkusních zámkových systémů
- c) palné zbraně určené pro střelbu náboji typu flobert s energií střely na ústí hlavně do 7,5 J
- d) plynové zbraně na vzduchovou kartuš

⁹ § 5 zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ § 6 zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

- e) plynové zbraně, u nichž kinetická energie střely na ústí hlavně dosahuje nejvíce 16 J
- f) expanzní zbraně a expanzní přístroje
- g) mechanické zbraně, u nichž je napínací síla větší než 150 N
- h) znehodnocené zbraně, na kterých byly provedeny takové nevratné úpravy, které znemožňují jejich použití ke střelbě
- i) zbraně, na kterých byly řezem provedeny takové úpravy, které odkrývají alespoň částečně vnitřní konstrukci zbraně
- j) neaktivní střelivo a munice
- k) zbraně neuvedené v kategoriích A až C¹¹

Dále je třeba upozornit, že zákon rozumí „zbraněmi zařazenými do kategorie A až D, také hlavní části zbraně, které jsou nebo mají být jejich součástí.“¹² Střelivem do zbraní kategorie A až D, se rozumí veškeré střelivo, které není zakázané.

Cílem rozdělení zbraní a střeliva do kategorií zákonem o zbraních je rozdělit zbraně a střelivo podle stupně společenské nebezpečnosti. Za společensky nejnebezpečnější jsou považovány zbraně a střelivo zařazené do kategorie A. Proto je důležité zařazení zbraně a střeliva do kategorie nejen pro výrobce, distributory, dovozce a vývozce, ale také pro úředníky policie, licenční a celní správy a v neposlední řadě pro majitele a právnické a fyzické osoby, které podnikají v oboru zbraní a střeliva.

Dalším právním předpisem je vyhláška č. 335 ze dne 14. května 2004, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů.

„Tato prováděcí vyhláška upravuje:

- a) podrobnosti o postupu Úřadu při ověřování stanovených střelných zbraní, stanoveného střeliva a pyrotechnických výrobků
- b) rozsah technické a původní dokumentace
- c) vzory zkušebních značek používaných úřadem a uznaných v České republice

¹¹ § 7 zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

¹² § 3 odst. 2 zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

- d) výši úplaty vybírané úřadem za provedené odborné činnosti
- e) vzor služebního průkazu
- f) počet vzorků kontrolovaných výrobků předkládaných k ověřování¹³

Tato vyhláška je v oblasti ověřování střelných zbraní a střeliva zaměřena na čtyři základní postupy:

- kusové ověřování střelných zbraní
- homologace střelných zbraní
- typová a inspekční kontrola střeliva
- označování střelných zbraní zkušební značkou

Kusové ověřování střelných zbraní

Kusové ověřování Úřad provádí u všech stanovených střelných zbraní kromě zbraní homologovaných. Ověření střelných zbraní se dokládá označením střelné zbraně zkušební značkou pro kusové ověřování jako potvrzení, že střelná zbraň splňuje technické požadavky.

Při kusovém ověřování úřad provádí tři základní kroky:

- prohlídku před zkušební střelbou
- zkušební střelbu
- prohlídku po zkušební střelbě

Prohlídka před zkušební střelbou

A. střelná zbraň nesmí vykazovat znaky koroze, černicí nebo jiné lázně, musí mít nepoškozenou pažbu a označení zbraně musí odpovídat § 18 odst. 1 zák. č. 156/2000 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

B. „střelná zbraň nesmí mít

- a) výrobní vady ve vývrtu a nábojové komoře (např. prolomeniny, prohlubně, rysky) a vady viditelné pouhým okem

¹³ § 1 písm. a)-f) vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

- b) nedostatečně vyleštěný vývrt hlavně a povrch nábojové komory a ztěžující odhalení případných závad vzniklých zkušební střelbou; v případě pochybností se kontroluje dodržení přípustné drsnosti povrchu Ra, která smí být nanejvýš 1 mikrometr ve vývrtu hlavně a 1,8 mikrometru v nábojové komoře
 - c) ohnutou nebo vydutou hlaveň a jiné deformace
 - d) vměstky, praskliny, porézní nebo necelá a dodatečně zavařovaná místa na částech střelné zbraně
 - e) nesprávně ustavené nebo spájené hlavně, háky a lišty
 - f) závěr nebo dnový šroub, přičemž jejich konstrukce, dimenzování, a materiál neodpovídají účelu střelné zbraně
 - g) způsobené vady mechanickým a tepelným výrobním zpracování, které mohou ovlivnit pevnost a funkci střelné zbraně¹⁴
- C. střelná zbraň nabíjená ústím hlavně musí mít průměr zátravky odpovídající stanoveným technickým požadavkům. Rozměry střelné zbraně z hlediska bezpečnosti, závěrové vŕle, uzamykací vŕle a tloušťky stěn hlavně musí odpovídat hodnotám stanovených rozhodnutími Stálé kanceláře orgánu C.I.P.¹⁵ nebo stanoveným technickým požadavkům nebo určených úřadem.
- D. „střelná zbraň nesmí vykazovat
- a) nesprávnou funkci závěrového, spoušťového, bicího, pojistného nebo vyhazovacího ústrojí (u zbraní nabíjených zezadu)
 - b) nesprávný chod a funkci revolverového válce
 - c) nesprávnou funkci zažehovacího ústrojí (střelné zbraně nabíjené ústím hlavně)
 - d) sklon k samospouštěmi při nabíjení
 - e) příliš nízký odpor spouště neodpovídající stanoveným technickým požadavkům (s výjimkou terčovŕch a sportovních střelnŕch zbranŕ)
 - f) závady v provedení, opracování a chodu úderníku a zápalníku

¹⁴ příloha č. 1 k vyhlášce č. 335/2004 Sb. (bod 1.2)

¹⁵ C.I.P. – Mezinárodní stálá komise pro zkoušky ručních palných zbraní (Commission Internationale Permanente pour l'épreuve des armes a feu portatives)

- g) nedostatečné držení kohoutu nebo podobného bicího prvku v jeho záchytu“¹⁶

Zkušební střelba

- a) - zkušební střelba se provádí dohotovenou střelnou zbraní. Za dohotovenou střelnou zbraň považujeme i tu, která nemá povrchovou úpravu černění nebo nebyla provedena rybina.
 - střelné zbraně nabíjené ústím musí mít zátravku a definitivní dnový šroub
- b) ke zkoušce se musí předložit střelná zbraň s pažbou tak, aby byla schopna bezpečné střelby. V odůvodněných případech lze předložit střelnou zbraň bez pažby. O těchto případech rozhoduje Úřad. V případě, že se jedná o samostatnou hlaveň, je povinnost předložit závěr umožňující provedení zkoušky nebo hlaveň, jedná-li se o samostatný závěr.
- c) - zkušební střelba se provádí zkušebními náboji, které musí odpovídat svým provedením, tlaky, energií střely stanoveným technickým požadavkům.
 - zkušební náboje do brokovnic musí navíc splňovat stanovený průměr a hmotnost broků v náboji
 - zkušební náboje mohou být používány při teplotě 15 až 25 °C
- d) měření tlaků zkušebních nábojů se měří tlakoměrnými válečky nebo mechanicko-elektrickými snímači, kdy teplota prachové náplně je 20⁺/-2 °C. Je-li místo tlaku uvedena energie střely, měří se úst'ová rychlost střely při téže teplotě a úst'ová energie se vypočte.
- e) rozměry, konstrukce a vlastnosti použitých tlakoměrných hlavni musí odpovídat stanoveným technickým podmínkám
- f) střelba zkušebními náboji jednotlivými druhy střelných zbraní nebo jejich samostatně dodávanými částmi:
 - brokové hlavně nabíjené zezadu, s délkou nábojové komory menší než 73 mm a určené na brokové náboje se zkoušejí dvěma výstřely na hlaveň nebo třemi náboji s ocelovými broky u zbraní, kde se ocelové broky používají.

¹⁶ příloha č. 1 k vyhlášce č. 335/2004 Sb. (bod 1.4), kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

Rozměry, tvrdost broků udávají předpisy Stálé kanceláře. Pro ověření funkce opakovací nebo samonabíjecí střelné zbraně se navíc vystřelí nejméně jeden spotřební náboj z každé hlavně.

Předepsané tlaky se měří v MPa na předepsaných místech.

- kulové hlavně nabíjené zezadu se zkouší zkušebními náboji, které mají předepsaný tlak nebo vyšší tlak na předepsaných místech a to nejméně jedním nábojem na nábojovou komoru pro ověření funkce opakovací nebo samonabíjecí střelné zbraně. Předepsané tlaky jsou nejméně o 30% vyšší, než je jejich přípustná střední hodnota maximálního tlaku spotřebního náboje.

„Počty použitých zkušebních nábojů:

1. 2 náboje na každou hlaveň dlouhých střelných zbraní s provozním tlakem 180 MPa a více
2. 1 náboj na každou hlaveň u dlouhých střelných zbraní s provozním tlakem menším než 180 MPa
3. 2 náboje na každou hlaveň u pistolí bez ohledu na výši jejich provozního tlaku
4. 1 náboj na každou nábojovou komoru, jestliže je od hlavně oddělena (např. u revolverů), bez ohledu na velikost provozního tlaku
5. 3násobného množství výše stanovených zkušebních nábojů při nesplnění stanovených technických požadavků uvedených v bodě 1.2 písm. b)

Hodnotami provozních tlaků se rozumí střední hodnoty maximálních tlaků zjišťovaných tlakoměrnými válečky nebo mechanicko-elektrickými snímači¹⁷

Předovky určené na černý prach se zkoušejí dvěma výstřely na každou hlaveň, v případě, že nábojová komora je součástí hlavně, tak nejméně jedním výstřelem na každou nábojovou komoru, jestliže je od hlavně oddělena (např. u revolverů). Všechny výstřely se provádí zkušební náplní, která je tvořena střelou a prachem odpovídající stanoveným technickým podmínkám pro druh zbraně a ráži.

Historické zbraně nabíjené ústím hlavně, určené na černý prach a pro každou hlaveň

¹⁷ příloha č. 1 k vyhlášce č. 335/2004 Sb. (bod 2.6 písm. b) 1.-5.), kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

vybavené křesadlovým zámkem francouzského typu nebo perkusním zámkem s komínkem (pistonem) na čepičkovou zápalku se zkoušejí dvěma výstřely se sníženou zkušební náplní černého prachu na každou hlaveň.

- kulobrokové zbraně se zkoušejí odpovídajícím počtem výstřelů tak, jak je stanoveno pro kulové a brokové hlavně (viz výše str. 14,15)
- „výměnné hlavně, vložné hlavně a vložné nábojové komory se zkoušejí pomocí vlastního závěru, který musí odpovídat druhu střelné zbraně
- samostatně dodávané hlavně, nábojové komory, jestliže nejsou součástí zbraně (např. revolverové válce), závěry a dnové šrouby se zkoušejí jako jim odpovídající druh stanovené střelné zbraně. Je-li závěr určen pro více různých ráží, zkouší se nejvíce namáhajícími zkušebními náboji. Kritériem namáhání je zde síla působící na závěr“¹⁸

g) Bezpečnost při zkušební střelbě je zajištěna pomocí lafet, kde jsou střelné zbraně pevně upnuty a tím chrání obsluhu. U krátkých střelných zbraní se připouští střelba s ochrannou rukavicí. U vícehlavňových střelných zbraní se zkušební střelba provádí jednotlivě hlaveň po hlavni.

Prohlídka po zkušební střelbě

Při prohlídce se zjišťuje zda je střelná zbraň střelbou viditelně poškozena. Střelnou zbraň považujeme za závadnou, když „vykazuje tyto závady:

- selhání vinou střelné zbraně
- nežádoucí výstřel při nabíjení
- obtížné vytažení nábojnice z nábojové komory, toto obtížné vytažení se ověří pomocí nábojů, které vyvíjejí střední tlak rovný maximálnímu tlaku spotřebních nábojů
- nadměrná deformace nábojnice a její roztržení vinou střelné zbraně
- proražení zápalky vinou střelné zbraně

¹⁸ Srov. příloha č. 1 k vyhlášce č. 335/2004 Sb. (bod 2.6 písm. f-h)) kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

- jakákoliv deformace hlavně a nábojové komory, která by mohla snížit bezpečnost střelné zbraně
- jakékoliv roztažení hlavně včetně vlnovitého v nejslabších místech zbraně
- porušení spojení háků a lišt
- zvětšení uzamykací vůle nad povolenou mez
- poškození nebo deformace důležitých částí závěru nebo dnového šroubu
- trhliny vně i uvnitř hlavně a nábojové komory a na důležitých částech závěru zjištěné nedestruktivní metodou
- zřejmá porucha ve funkci zbraně anebo nespolehlivá funkce střelné zbraně
- nesouosost vývrtu hlavně s nábojovou komorou válce revolveru
- oddělení komínku (pistonu) nebo jiné části zažehovacího ústrojí u střelných zbraní nabíjených ústím hlavně¹⁹

Dále dochází při kusovém ověřování střelných zbraní k „neopravitelným závadám, které jsou:

- a) prasklé a v nebezpečných místech svařované hlavně a závěry
- b) hlavně s místy porézními nebo necelými a hlavně celkově nebo místně zeslabené
- c) hlavně deformované (s výjimkou drobných deformací připuštěných na základě podmínek zkoušky)
- d) kulové hlavně s příliš poškozeným nebo těsným vývrtem
- e) jiné závažné závady, u nichž v zájmu bezpečnosti Úřad rozhodne, že nemohou být odstraněny opravou²⁰

„Nepřípustné úpravy střelné zbraně jsou:

- a) zhotovení vložkované nábojové komory brokové hlavně
- b) zhotovení nesamonosných vložek nábojové komory kulové hlavně

¹⁹ Srov. příloha č. 1 k vyhlášce č. 335/2004 Sb. (bod 3 písm. a) – p))

²⁰ příloha č. 1 k vyhlášce č. 335/2004 Sb. (bod 4), kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

c) přestavby, u nichž:

nová ráž střelné zbraně namáhá závěr větší zpětnou silou než původní ráž
a v jeho pevnosti přitom není dostatečná rezerva ověřená Úřadem
nová ráž střelné zbraně namáhá hlaveň vyšším tlakem než původní ráž a v její
pevnosti přitom není dostatečná rezerva ověřená Úřadem
vývrt hlavně neodpovídá svými rozměry nové ráži hlavně²¹

Nepřípustné opravy, které mohou mít vliv na bezpečnost střelné zbraně jsou prováděné
výměny přizpůsobených namáhaných částí, opravy, které změny rozměry střelné zbraně
z hlediska bezpečnosti a oprava, která sníží odolnost zbraně při výstřelu.

„V případě pochybnosti opravny o charakteru opravy stanovené střelné zbraně může
opravce vyžádat za úplatu závazný posudek Úřadu.“²²

Ministerstvo průmyslu a obchodu upravilo dalšími vyhláškami určité postupy v oblasti
ověřování, a to:

Vyhláškou č. 369/2002 Sb., kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení
zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie.

Tento předpis upravuje, co obsahuje žádost o zahájení řízení o zařazení typu zbraně
nebo střeliva do příslušné kategorie. Na základě žádosti, kterou podává žadatel na Úřad,
tento v případě pochybností rozhodne na základě žádosti o zařazení typu zbraně nebo
střeliva do příslušné kategorie.

Žádost by měla obsahovat:

- identifikační údaje žadatele
- údaje o zbrani a její popis
- údaje o střelivu
- důvod předložení žádosti

²¹ příloha č. 1 k vyhlášce č. 335/2004 Sb. (bod 5.3)

²² příloha č. 1 k vyhlášce č. 335/2004 Sb. (bod 5.2)), kterou se provádějí některá ustanovení zákona o
ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

K žádosti je nutné přiložit zbraň nebo střelivo, u kterých má být rozhodnuto o zařazení do kategorie. V případech, kdy hmotnost nebo rozměr nedovolují předložení, je žadatel povinen sdělit Úřadu místo uložení a umožnit zaměstnancům Úřadu přístup ke zbraní nebo střelivu.

Při zařazování typu zbraně a střeliva do kategorie vychází Úřad z technických kritérií stanovených § 3 až 7 zákona.²³

Rozhodnutí o zařazení typu zbraně nebo střeliva do příslušné kategorie zasílá Úřad nejen žadateli, ale i Ministerstvu vnitra a Policejnímu prezidiu ČR. Své rozhodnutí zveřejňuje taktéž na svých internetových stránkách.

Vyhláškou č. 370/2002 Sb. o dovozeném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva.

Vzhledem k zaměření této práce se zde věnuji jen dovozenému výrobnímu provedení střeliva do zbraní, které taxativně vymezuje tato vyhláška. Záměrně zde proto neuvádím skutečnosti, které se vztahují k dovozenému výrobnímu provedení plynové zbraně a expanzní zbraně a provedení, náplní a značení plynových nábojek.

Jak z vyhlášky vyplývá, „za dovozené výrobní provedení střeliva se považuje:

střelivo se střelou celoplášťovou, poloplášťavou, olověnou, plastovou, pryžovou nebo značkovací. Jádru střely smí být pouze z měkkého materiálu, přičemž plášť střely smí být ocelový, tombakový, plastový, teflonový nebo měkkým kovem pokovený

střelivo signální a pyrotechnické prostředky s akustickým, světelným nebo dýmovým efektem určené pro střelbu ze zbraní

střelivo se středovým nebo okrajovým zápalem s hromadnou střelou“²⁴

²³ zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ § 2 odst. 1 písm. a) až c) vyhláška MPO č. 370/2002 Sb. o dovozeném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva

Vyhláškou č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů, ve znění vyhlášky č. 632/2004 Sb...

Znehodnocování zbraně:

- při znehodnocování zbraně se musí ty části zbraně a mechanismy, které umožňují střelbu, zajistit tak, aby nebyl umožněn jejich vzájemný pohyb
- u zbraní, které mají sklopnou hlaveň, je umožněno oddělit tyto hlavně
- zaslepení hlavně v nábojové komoře
- vodící část vývrtu hlavně musí mít v sobě kolmo na osu hlavně vyvrtány nejméně tři otvory o průměru vývrtu hlavně, procházejících jednou ze stěn
- úderník a zápalník musí být odstraněn
- zbraň, která má závěr musí mít čelo závěru ubroušeno pod úhlem 45° , nelze-li takto znehodnotit závěr, musí se svarem zaslepit zápalníkový otvor
- u revolveru se musí odfrézovat stěny mezi nábojovými komorami revolverového válce nejméně do poloviny délky revolverového válce
- zbraň, která má zásobník, musí mít zásobník trvale zajištěn proti vyjmutí ze zbraně a zásobníková šachta uzpůsobena proti vložení zásobníku
- hlavní část zbraně nebo zakázaný doplněk zbraně se znehodnocuje řezem nebo zničením

„Řez zbraně:

a)

- při výrobě řezu zbraně nebo hlavní části zbraně se musí u všech zbraní hlaveň, vložná hlaveň nebo vložná nábojová komora odfrézovat tak, že odfrézování odkrývá 2/3 nábojnice a střely
- u vložné hlavně se odfrézuje 15 mm vodící části vývrtu a šířka odfrézované drážky se rovná průměru vývrtu zvětšenému nejméně o 3 mm
- hrot úderníku se musí zkrátit nejméně o 4 mm
- v případě, že úderník nelze zkrátit, vyjme se a svarem se zaslepi zápalníkový otvor

- rám zbraně musí být odfrézován nejméně na třech místech, aby byl vidět napínací, spoušťový, bicí a vratný mechanismus, výše uvedené platí i o lůžku zbraně
- hlavními částmi a mechanismy zbraně lze vzájemně pohybovat a lze je rozebírat
- při pokusu o výstřel nesmí střela opustit hlavěň

b)

- zbraním, které mají závěr se musí navíc závěr odfrézovat v délce a šířce, která se rovná odfrézování hlavěně
- pouzdro závěru odfrézováno v délce rovné odfrézování hlavěně zvětšené minimálně o 15 mm a v šířce rovné odfrézování hlavěně zvětšené o 10 mm²⁵

c)

- na zbrani, která má zásobník se musí provést odfrézování na zadní a boční straně zásobníku

d)

- u revolveru se musí vložením ocelového kolíku po celé délce a průměru nábojové komory zaslepit svarem polovina nábojových komor válce revolveru, druhá polovina nábojových komor se odfrézuje tak, aby byly vidět 2/3 takto upravovaných nábojových komor až k ústí válce, šířka drážek se musí rovnat průměru nábojové komory zvětšené o 2 mm
- když je lichý počet nábojových komor revolverového válce, tak se zaslepují 3 nábojové komory a zbylé komory se odfrézují stejným způsobem tak jak je výše uvedeno
- hlavěň revolveru musí být odfrézována na pravé straně tak, že řezů odfrézovaná drážka má šířku rovnou průměru vývrtu zvětšenou o 2 mm, délku minimálně 50 mm a její začátek je umístěn 10 mm od zadní části hlavěně

²⁵ § 3 odst. 2 písm. b) vyhláška MPO č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů

- zakázaný doplněk zbraně se řezem, který vede ve směru podélné osy funkční části doplňku zbraně, odfrézuje minimálně na 50 % jeho objemu“²⁶

Znehodnocování střeliva:

- provádí se tak, že se do nábojnice vyvrtá otvor o průměru minimálně 2,5 mm, který umožní vysypání prachové náplně a otvorem se nakape kapalina, která způsobí snížení citlivosti zápalky
- další způsob je, že se ze střeliva vyjme střela a z nábojnice se vysype prachová náplň, zápalka se odpálí a nábojnice se vyplní inertní hmotou
- střelivo, které obsahuje výbušné látky (např. zapalovače, pohonné hmoty, vybušniny, pyrotechnické složky) se znehodnocuje delaborací a deaktivací

Řez střeliva:

- vlastní řez střeliva se může provádět, až po znehodnocení střeliva jak je výše uvedeno
- řez se provádí odfrézováním 50 % objemu nábojnice po celé délce na straně, kde je vyvrtán otvor nebo musí být odfrézovány 2/3 délky nábojnice u dna a ústí nábojnice, u řezu střely se postupuje obdobně
- části střeliva (např. zápalky, zapalovače, zápalkové šrouby) se ponechají v původním stavu, když jejich konstrukce nebo rozměry neumožňují provést řez, když řez lze provést, tak se provede minimálně do dvou třetin jejich délky

V případech, kdy nemůžeme provést znehodnocování nebo řezy zbraně, střeliva, hlavní části zbraně a zakázaného doplňku zbraně podle výše uvedených postupů musíme předložit žádost Úřadu o schválení postupu při znehodnocování nebo řezu zbraně, střeliva, hlavní části zbraně a zakázaného doplňku zbraně. K této žádosti je nutné přiložit:

- seznam postupu operací při znehodnocování nebo řezu
- použití montážních a demontážních přípravků a zařízení

²⁶ Srov. § 3 vyhláška MPO č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů

- kde bude znehodnocování nebo řez proveden
- výkresovou dokumentaci
- dostupné místo uložení zbraně, vzorek střeliva, hlavní části zbraně a zakázaného doplňku zbraně pokud jejich hmotnost nebo rozměry neumožňují předložení

Přidělování kontrolní znehodnocovací značky:

Na základě žádosti o přidělení registračního čísla a kontrolní znehodnocovací značky, kterou podává držitel zbrojní licence²⁷ ke znehodnocování zbraně, střeliva, hlavní části zbraně a zakázaného doplňku zbraně u Úřadu, který rozhoduje o přidělení zkušební značky.

Držitel licence společně s žádostí také Úřadu předkládá:

- ověřenou kopii zbrojní licence
- nebo zbrojní licenci

Znehodnocená zbraň, střelivo, hlavní část zbraně a zakázaný doplněk zbraně nebo jejich řez je označen kontrolní znehodnocovací značkou držitelem zbrojní licence.

Ničení zbraně, střeliva, hlavní části zbraně a zakázaného doplňku zbraně:

- střelivo se ničí třemi způsoby:
 - výbuchem
 - delaborací s následným roztavením
 - spálením
- zbraně, hlavní části zbraně a zakázané doplňky zbraně se ničí:
 - deformací, kdy dojde ke zmenšení šířky, výšky nebo délky minimálně o 30%
 - rozbitím ocelovou demoliční koulí, kdy při zdeformování prasknou minimálně na třech místech

²⁷ Srov. § 31 zákona č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

- rozřezáním svařence, kdy jsou řezy od sebe vzdáleny nejvíce 50 mm a řezy jsou provedeny kolmo na osu hlavně
- přejetím těžkým pásovým vozidlem, které má hmotnost vyšší než 40 tun, kdy výška se musí snížit o 50%
- výbuchem nálože, kdy musí vzniknout minimálně tři stěpiny

Všechny tyto výše uvedené zákony a právní předpisy vychází z vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 70/1975 Sb. ze dne 22. ledna 1975 o Úmluvě o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní, dále směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES ze dne 21. května 2008, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní.

Vyhláška č. 70/1975 Sb. byla zveřejněna na základě v Bruselu sjednané a podepsané mezivládní Úmluvy o vzájemném uznávání úředních zkušebních značek ručních palných zbraní a střeliva ze dne 1. července 1969. Jménem tehdejší Československé socialistické republiky (dále jen Česká republika) byla Úmluva podepsána v Bruselu dne 6. května 1970. Tato Úmluva v České republice vstoupila v platnost dne 20. května 1972.

Vyhláška č. 70/1975 Sb. „zakládá systém, ve kterém národní orgány zkoušejí podle předpisů vydávaných Stálou kanceláří Úmluvy civilní palné zbraně a střelivo, označuje je národními značkami a tyto značky jsou vzájemně uznávány státy Úmluvy.“²⁸ Tento systém se označuje zkratkou svého řídicího orgánu C.I.P.¹⁵

Tato Úmluva byla podepsána na základě zjištění, že úprava Úmluvy z 15. července 1914 již neodpovídá požadavkům a zjištěným technickým poznatkům. Signatáři této smlouvy jsou Belgické království, Česká republika, Spolková republika Německa, Rakouská republika, Francouzská republika, Italská republika, Španělské království, Republika Chile.

Do současné doby k této Úmluvě přistoupily vlády dalších států, a to: Finská republika, Slovenská republika, Velká Británie, Maďarská republika, Ruská federace.

²⁸ ŠTĚPÁNEK Zdeněk: Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, Praha, s. 10

Směrnice Rady 91/477/EHS a provedených změn směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES, které byly vynuceny na základě podpisu Evropského společenství ze dne 16.ledna 2002 k Protokolu o nedovolené výrobě a distribuci střelných zbraní, jejich součástí, dílů a střeliva, připojeného k Úmluvě Organizace spojených národů o boji proti mezinárodnímu organizovanému zločinu.²⁹

K této vynucené změně došlo také na základě poznatků zpravodajských služeb, kdy bylo zjištěno, že ve Společenství dochází k nárůstu používání uschopněných střelných zbraní. Vzhledem k těmto skutečnostem bylo mimo jiné nutné stanovit povinnost označování zbraní při jejich výrobě, neboť směrnice 91/477/EHS toto označování naznačovala pouze nepřímo.

Směrnice 2008/51/ES upravuje směrnici 91/477/EHS tak, že pro systém značení ve Společenství by měla být a v co největším rozsahu sloužit Úmluva o vzájemném uznávání ověřovacích značek ručních palných zbraní a střeliva ze dne 1. července 1969. Kromě toho, pokud se jedná o znehodnocování střelných zbraní směrnice 91/477/EHS odkazuje na vnitrostátní předpisy, ve změnách směrnice 2008/51/ES jsou stanoveny přesnější obecné zásady znehodnocování střelných zbraní. Tato směrnice umožňuje státům, které nepřešly na způsob dělení střelných zbraní do dvou kategorií: zakázané střelné zbraně a střelné zbraně podléhající povolení, používat stávající rozdělení střelných zbraní do dalších kategorií. V současnosti mezi tyto státy, které dělí střelné zbraně na více než dvě kategorie, patří i Česká republika.

Pro účel této diplomové práce se zmíním o změnách směrnice 91/477/EHS směrnicí 2008/51/ES, které se týkají definice střelných zbraní, jejich součástí a oblasti znehodnocování střelných zbraní.

Na úvod je nutné definovat pojem střelná zbraň, hlavní části zbraně a jejich součástí tak, jak ji uvádí tato směrnice:

- střelná zbraň je jakákoliv ruční zbraň s hlavní, která vystřeluje nebo je konstruována či může být upravena tak, aby vystřelovala jednotnou,

²⁹ Úřední věstník L 280, 24. 10. 2001, s. 5

hromadnou nebo plynovou střelu působením okamžitého uvolnění chemické energie³⁰

- součástí je součást nebo náhradní součást zvlášť zkonstruovaná pro střelnou zbraň důležitou pro její funkci včetně hlavně, rámu, pouzdra závěru, závěru nebo nábojového válce revolveru, závorníku, nosiče závorníku a zařízení zkonstruované nebo upravené k utlumení hluku výstřelu³¹
- hlavní částí zbraně je mechanismus závěru, nábojová komora a hlaveň střelné zbraně, které mají být součástí zbraně a zahrnují se do kategorie střelných zbraní³²

Směrnice ve své příloze definuje střelné zbraně kategorie A – D, které jsou v současnosti zakomponovány do našeho právního řádu v zákoně o zbraních a je o nich pojednáno na str. 7-10 této diplomové práce. Důležitým aspektem z pohledu zkušebnictví je upřesnění znehodnocení střelných zbraní dle pokynu směrnice, která uvádí, že znehodnocení střelných zbraní musí být provedeno takovým způsobem, že všechny hlavní části zbraně jsou trvale nepoužitelné a nelze je odstranit, nahradit nebo upravit tak, že by mohly být uschopněny ke střelbě.

Členské státy jsou podle této směrnice povinny přijmout taková opatření, aby znehodnocení zbraní zkontroloval příslušný orgán, který ověří, zda je střelná zbraň nevratně neschopná střelby. Dále, aby v rámci uvedené kontroly stanovil vydání osvědčení nebo dokladu, které potvrdí znehodnocení střelné zbraně nebo zřetelné označení takové zbraně.

Na základě této směrnice členské státy do 28. července 2010 uvedou v účinnost právní a správní předpisy, které jsou nutné k dosažení souladu s touto směrnicí.

³⁰ Srov. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní, čl. 1 odst. 1

³¹ Srov. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES, čl. 1 odst. 1a.

³² Srov. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES, čl. 1 odst. 1b.

3.2 České technické normy řady 39

V úvodu této kapitoly je třeba uvést, že v oblasti ověřování a zkušebnictví nelze vše zcela upravit právními předpisy, neboť zákony, ale i prováděcí předpisy, a to zejména prováděcí vyhlášky týkající se ověřování, nemohou být ve své technické části tak podrobné. V současnosti jsou technické normy upraveny dvěma zákony, a to zákonem č. 20/1993 Sb. o zabezpečení výkonu státní správy v oblasti technické normalizace a zákonem č. 22/1997 o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů. Zde je nutné konstatovat, že dva výše uvedené zákony, kterými jsou upraveny technické normy, se nespecializují jen na technické normy.

Výhodou těchto technických norem ČSN řady 39 týkajících se uvedené problematiky je, že technické normy lze lépe rychleji přizpůsobovat technickému pokroku pro potřeby ověřování střelných zbraní a střeliva v praxi. Blíže zde bude pojednáno o normách, které se vztahují zejména k termínům střelných zbraní a střelivu, k normám, které se zabývají zkoušením palných zbraní, loveckých zbraní, sportovních zbraní a historických palných zbraní.

3.2.1 ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice

Tato norma stanoví jednotné termíny a definice pro civilní střelné zbraně a střelivo k nim používané, nejen pro potřeby odborníků, ale i uživatelů. Zde je potřeba pro bližší pochopení zdůraznit zejména termíny, které jsou uvedeny na výše uvedených stránkách diplomové práce v kapitole právní předpisy, tj. týkající se zákonů a prováděcích předpisů zabývajících se ověřováním a zkušebnictvím střelných zbraní. Zejména se zde zaměřuji na termíny a definice, které se týkají ručních střelných zbraní, vnitřní balistiky, střeliva, historických zbraní a konstrukční skupiny střelných zbraní.

V kapitole 2 této normy jsou uvedeny termíny a definice a také rozdělení ručních palných zbraní podle jednotlivých kritérií.

„Střelnou zbraní je podle této normy definována zbraň, u které je funkce odvozena okamžitým uvolněním energie při výstřelu a je konstruována pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost.“³³

Rozdělení střelných zbraní je zde provedeno do 11 kategorií. Vzhledem k zaměření této diplomové práce, tj. ověřování a zkušebnictví zbraní zde budou blíže vysvětleny pojmy, které jsou uvedeny v zákoně o ověřování a v prováděcích vyhláškách zákona.

Norma je platná od dne 1.5.1996.

Rozdělení podle „ráže zbraně:

- ráže střelné zbraně palné a palné zbraně pro kulový náboj je stanovena všemi nebo některými údaji:
 - velikost průměru vodící části vývrtu hlavně
 - technickým popisem nábojové komory
 - technickým popisem použitelného náboje
 - doplňkovým označením
- ráže palné zbraně pro brokový náboj je stanovena údaji:
 - velikost průměru vodící části vývrtu hlavně
 - technickým popisem nábojové komory
- ráže plynové zbraně je stanovena údajem:
 - velikost průměru vodící části vývrtu hlavně
- ráže expanzní zbraně je stanovena údajem:
 - technickým popisem nábojové komory
 - jiným způsobem
- ráže hlavně je stanovena údajem:
 - velikostí průměru vodící části vývrtu hlavně“³⁴

³³ ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 2.1.1, s. 5

³⁴ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 2.1.2, s. 5

Rozdělení střelných zbraní „podle zdroje energie:

- palná zbraň – dochází k okamžitému uvolnění chemické energie výbušniny
- plynová zbraň – dochází k uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu
- mechanická zbraň – dochází k okamžitému uvolnění nahromaděné mechanické energie“³⁵

Rozdělení zbraní podle způsobu držení:

- krátká zbraň – předpokládá se použití jedné ruky ke střelbě
- dlouhá zbraň – předpokládá se použití obou rukou a opření zbraně do ramene při střelbě

Rozdělení střelných zbraní podle charakteru střelby:

- jednoranová zbraň – jednohlavňová zbraň do které se náboj zasouvá ručně do hlavně, nábojové komory nábojiště
- opakovací zbraň
 - palná – jednohlavňová zbraň se zásobníkem nebo nábojovou schránkou, u které se zasouvá náboj do nábojové komory, vytažení a vyhození nábojnice nebo náboje a napnutí bicího mechanismu se provádí ručním ovládáním závěru. Je to i zbraň, která má nábojové komory uspořádány v otočném válci (např. revolver)
- víceranová zbraň – vícehlavňová zbraň, kdy na jedno nabití lze vystřelit více ran (např. brokovnice)
- automatická zbraň
 - automatická palná zbraň – je zbraň, u které k vyhození vystřelené nábojnice a k opětovnému nabití a napnutí bicího mechanismu dochází v důsledku předchozího výstřelu, umožňuje střelbu dávkou nebo jednotlivými ranami

³⁵ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 2.2, s. 5

Rozdělení „automatických zbraní podle charakteru střelby:

- samonabíjecí palná zbraň – je zbraň, u které k vyhození vystřelené nábojnice a k opětovnému nabití a napnutí bicího mechanismu dochází v důsledku předchozího výstřelu, umožňuje střelbu jednotlivými ranami (např. pistole)
- samočinná palná zbraň – je zbraň, u které k vyhození vystřelené nábojnice a k opětovnému nabití a napnutí bicího mechanismu dochází v důsledku předchozího výstřelu, umožňuje střelbu dávkou nebo dávkami i jednotlivými ranami (např. samopal)³⁶

Dále je v kapitole 3 této normy rozděleno střelivo, do 13 kategorií.

Střelivem je podle této normy „souhrnné označení nábojů, nábojek a střel do střelných zbraní.“³⁷

Rozdělení střeliva:

- spotřební střelivo – je sériově vyráběné pro sportovní, lovecké a průmyslové účely
- zkušební střelivo – je určeno pro úřední přezkušování s vyšším tlakem než je povolený maximální spotřební tlak podle C.I.P.¹⁵
- vysokovýkonné střelivo – „střelivo s vyšším tlakem prachových plynů určené pro střelbu ve zbraních s hladkým vývrtem hlavně, které prošly vyšší zkouškou podle předpisů C.I.P.“³⁸
- přebíjené střelivo – používají se použité nábojnice
- referenční střelivo – má stanovený tlak C.I.P. určený k ověřování měřících přístrojů

³⁶ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 2.10, s. 8

³⁷ ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 3.1.1, s. 16

³⁸ ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 3.1.1.5, s. 16

Rozdělení podle „ráže střeliva:

- ráže střeliva pro palnou zbraň je stanovena některými údaji
 - velikost průměru vodící části vývrtu hlavně
 - technický popis nábojnice
 - technický popis střely
 - popis provedení náboje
 - doplňkové označení
 - hodnotou maximálního tlaku nebo energie prachových plynů
- ráže střeliva pro palnou zbraň – kulového náboje je stanovena některými údaji uvedenými výše v bodech č. 1,4,5,6 a navíc také údajem o skutečné délce nábojnice
- ráže střeliva pro palnou zbraň – brokového náboje je stanovena velikostí průměru vodící části vývrtu hlavně a dále údaji o skutečné délce nábojnice a hodnotě maximálního tlaku prachových plynů³⁹

Rozdělení střeliva podle konstrukce mechanických zápalů:

- středový zápal – nábojnice, která má lůžko pro zápalku ve středu dna
- okrajový zápal – nábojnice, která má umístěnou zápalkovou slož v dutém okraji nábojnice
- zápal Lefauchoux – nábojnice, která má lůžko pro zápalku umístěnou kolmo na osu náboje

Součásti střeliva je:

- střela
- výmetná náplň – má přesně stanovenou hmotnost
- zápalka – obsahuje zápalkovou slož, která se nárazem vznítí a zapálí výmetnou náplň
- zápalková slož – směs třaskavin, zalisovaných do zápalky

³⁹ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 3.1.2, s. 16

- nábojnice – část náboje, který chrání výmetnou náplň a je v ní uložena zápalka a střela, také zajišťuje polohu náboje v nábojové komoře a utěsňuje spalné plyny, které vznikají při výstřelu

„Pojmy ke konstrukčním prvkům nábojnic:

- dno nábojnice (hlava nábojnice)
 - kovová nábojnice s okrajovým zápalem – ukončení nábojnice, ve kterém je zalaborována zápalková slož, nábojnice je zpravidla okrajová
 - kovová nábojnice se středovým zápalem – zesílené ukončení nábojnice, ve kterém je zpravidla zápalkové lůžko, zátravka a drážka nebo okraj pro vytažení nábojnice z nábojové komory
- kování brokové nábojnice: nekovová nábojnice se středovým zápalem – kovové dno a současně výztuha dolní části pláště nábojnice, tvoří okraj pro dosednutí a vytahovač
- zápalková lůžko nábojnice – vybrání ve dně nábojnice pro uložení zápalky, vybrání může být provedeno:
 - s kovadlinkou, jestliže zápalka neobsahuje ve své sestavě kovadlinku (provedení Berdan)
 - bez kovadlinky, jestliže zápalka obsahuje ve své sestavě kovadlinku (provedení Boxer)
- zátravka – otvor spojující lůžko zápalky s prostorem pro výmetnou náplň
- kovadlinka – výstupek v nábojnici uprostřed lůžka zápalky nebo samostatná součást podobného tvaru vložená přímo do zápalky; slouží k dosažení roznětu zápalkové slož
- okraj nábojnice – rozšíření části dna pro dosednutí v nábojové komoře a pro vytažení vytahovačem
- drážka nábojnice – obvodové vybrání ve dně nábojnice; slouží k zachycení nábojnice vytahovačem
- dosedací nákrůžek – rozšíření části nábojnice u dna pro dosednutí v nábojové komoře

- tělo nábojnice
 - u kulového náboje s dosedacím kuželem – část nábojnice vymezená kuželem a drážkou (nebo okrajem)
 - u kulového náboje bez kužele – část nábojnice vymezená ústím a okrajem (drážkou)
- plášť nábojnice – samostatná válcová část nábojnice brokového náboje zasazená do kování
- počáteční spalovací prostor – vnitřní prostor nábojnice mezi povrchem zadní části střely zasahující do nábojnice a dnem nábojnice; u beznábojnicových systémů prostor ohraničený vnitřním povrchem nábojové komory a vnějším povrchem zadní části střely
- prostor pro výmetnou náplň – prostor, v němž je uložena výmetná náplň
- toulec – vnitřní prstencovitá výztuha pláště brokové nábojnice umístěná u dna; u některých druhů nábojnic se nevyskytuje
- kužel nábojnice – část nábojnice mezi krčkem a tělem
- krček nábojnice – válcová část nábojnice mezi ústím a kuželem, v níž je zalisována střela
- ústí nábojnice – čelní plocha nábojnice
- hvězdicový závěr – uzavření nábojnice, které má tvar ploch nebo vypouklé vícecípé hvězdice
- zakroužení – mechanické zajištění uzavírky přehnutím pláště nábojnice⁴⁰

„Pojmy ke konstrukčním skupinám střelných zbraní uvedených v kapitole 4.

- hlaveň – je částí zbraně, kde dochází k přeměně určité energie na energii pohybovou, kdy je střela vedena vodící částí vývrtu hlavně v určeném směru
 - hlaveň drážkovaná nebo polygonální – střelu uvádí do otáčivého pohybu kolem podélné osy
 - hlaveň hladká – střelu neuvádí do otáčivého pohybu kolem podélné osy

⁴⁰ ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 3.7.5.3., s. 20-21

- hlaveň vložná – je vkládaná hlaveň menší ráže do vývrtu hlavně větší ráže
- demiblok – několika hlavní spojených v místě závěrového háku v jeden celek
- ústí hlavně – přední konec hlavně
- hák hlavně; závěrový hák – část systému hlavně sloužící k zachycení hlavně v lůžku, jedná se o zbraně se sklopnými hlavními (např. brokovnice)⁴¹

Druhy vodících částí vývrtů hlavně⁴²

- hladká vodící část vývrtu – má hladkou stěnu kruhového průřezu
- drážkovaná vodící část vývrtu – má drážkovanou stěnu kruhového průřezu
- polygonální vodící část vývrtu – její profil je tvořen kruhovými oblouky se středy mimo osu hlavně, která postupuje ve šroubovici podél osy hlavně

Nábojová komora – je „prostor v zadní části hlavně, který tvarově odpovídající danému náboji a je tvořen některými nebo všemi částmi“.⁴³

- „krček nábojové komory – prostor ve kterém je uložen krček nábojnice
- dosedací kužel – vnitřní kužel, do kterého dosedá vnější dosedací kužel nábojnice
- prachový prostor – prostor určený pro tělo nábojnice
- sedlo – zahloubení v čele hlavně pro dosednutí okraje nábojnice nebo nákrůžku nábojnice

⁴¹ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 4.1 – 4.8, s. 24-25

⁴² Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, body 4.1.10.1-2, 4.1.10.1.4, s. 25-26

⁴³ ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 4.1.10.4 s. 26

- uzamykací vůle – vzdálenost od čela závěru po dno (dosedací plochu) nábojnice v nábojové komoře při uzamčení
- závěrová vůle – vzdálenost mezi čelem hlavně a baskulí“⁴⁴

Podávací ústrojí:⁴⁵

- nábojiště – prostor kde, je náboj bezprostředně připraven pro zasunutí do hlavně
- nábojová schránka – zásobovací zařízení, které je ze zbraně nevyjímatelné
- zásobník – zásobovací zařízení, které je ze zbraně vyjímatelné
- přenašeč – přenáší náboj do nábojiště a je součástí závěru
- nárazník – pohlcuje část energie závěru

„Základní měřicí pomůcky pro kontrolu hlavní:

- hlavňový mikroskop – speciální mikroskop k prohlížení vývrtu hlavní
- hlavňové zrcátko – pomůcka k osvětlení vývrtu hlavně při prohlídce pouhým okem
- hlavňový tloušťkoměr – měřidlo k určení tloušťky stěny hlavně
- měřidla nábojové komory – různá měřidla ke kontrole všech rozměrů a tvarů nábojové komory a uzamykací délky
- měřidla pro kontrolu bezpečnosti zbraně – měřidla stanovená mezinárodními předpisy pro kontrolu bezpečnosti zbraně; druhy a tvary měřidel jsou přesně definovány
- rážový kalibr – kalibr ke kontrole průměru hlavní v polích
- drážkový kalibr – kalibr ke kontrole průměrů v drážkách hlavně
- měřidlo šířky drážky – měřidlo ke kontrole šířky drážky ve vývrtu hlavně
- propadací kalibr – měřidlo ke kontrole rovnosti vývrtu hlavně“⁴⁶

⁴⁴ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, body 4.1.10.4.1 - 4.1.10.4.6, s. 26-27

⁴⁵ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, body 4.9, s. 31

⁴⁶ ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 4.15, s. 37

Definice historické zbraně

„Historická zbraň je ruční palná zbraň, která je zkonstruována na používání jednotného náboje a je vyrobena do dne 31.12. 1890.

Dále jsou do této kategorie zařazeny ruční palné zbraně určené na černý prach s perkusním zámkem a komínkem na perkusní zápalku vybavené pro každou hlaveň nebo nábojovou komoru a také zbraně se starším systémem zapalování.“⁴⁷

Mezi historické zbraně a repliky patří také:

- repliky historických zbraní – jsou funkční kopie historických zbraní, které odpovídají rozměry a tvary původní historické zbraní. Technologie výroby a použité materiály při výrobě repliky nemusí být shodné s původní originální zbraní.
- napodobenina historické zbraně – jedná se také o funkční kopii historické zbraně, kdy však rozměry a tvary původní historické zbraně neodpovídají tvarům a rozměrům originální zbraně. Technologie výroby a použité materiály při výrobě repliky nemusí být shodné s původní originální zbraní.

Definice balistiky a další pojmy související s problematikou ověřování:

- „balistika – je nauka o pohybu střely, kterou dále dělíme na balistiku:
 - vnitřní – je nauka o pohybu střely v hlavni
 - přechodová balistika – je nauka o pohybu střely po bezprostředním opuštění hlavně, kdy je pohyb střely ovlivňován plyny vytékajícími z hlavně
 - vnější balistika – nauka o pohybu střely mezi ústím hlavně a cílem
 - koncová balistika (terminální balistika) – nauka o pohybu střely v cíli“⁴⁸

⁴⁷ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, bod 5.1 s. 38

⁴⁸ ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, body 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 65 s. 40-44

Pro potřeby této diplomové práce budou blíže rozvedeny jen některé pojmy, které se týkají „vnitřní balistiky:

- tlak plynů – tlak plynů uvnitř hlavně za střelou
- počáteční tlak – tlak plynů, při kterém je střela uvedena do pohybu, u palné zbraně se jedná o tlak plynů v počátečním spalovacím prostoru
- maximální tlak – nejvyšší tlak v hlavni, ke kterému dochází při výstřelu, velikost tlaku při výstřelu ovlivňuje jak namáhání zbraně, tak i střely a nábojnice
- úst'ový tlak – tlak plynů, při kterém střela opouští ústí hlavně
- úst'ová rychlost střely – rychlost střely v okamžiku opuštění ústí hlavně
- úst'ová energie střely – pohybová energie střely při opuštění ústí hlavně“⁴⁹

Na závěr je třeba se u této normy zmínit o některých pojmech k „měřícím přístrojům a zkušebním zařízením, které se využívají při ověřování a zkoušení zbraní a to zejména o:

- tlakoměr – mechanický přístroj, který umožňuje měření maximálního tlaku spalných plynů pomocí deformací tlakoměrných tělísek
- tlakoměrné tělísko – tělísko z elektrolytické mědi se standardními rozměry, určené pro měření maximálních tlaků spalných plynů pomocí tlakoměru
 - tlakoměrný váleček – tělísko ve tvaru válce
 - tlakoměrný kuželík – tělísko, které je tvořeno obrysem válce a kuželu se společnou základnou
- piezoelektrická tlakoměrná souprava – je tvořena přístroji sloužícím k měření časového průběhu tlaku pomocí piezoelektrických snímačů tlaku“⁵⁰

„Měřidla balistická:

- balistická hlaveň – je určená k zjišťování balistických hodnot střeliva

⁴⁹ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, Vnitrobalistické veličiny bod 6.2.6 s. 40-41

⁵⁰ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, body 7.7 – 7.8.2, 7.13, s. 48

- rychlostní hlaveň – balistická hlaveň, která slouží k měření počáteční rychlosti střel zkoušených nábojů
- tlakoměrná hlaveň – balistická hlaveň, která má jedno nebo více lůžek pro tlakoměry a piezoelektrické snímače tlaku. Slouží k měření maximálního tlaku spalných plynů v hlavni (může sloužit i ke snímání časového průběhu tlaku)
- rozptyloměrná hlaveň – balistická hlaveň, sloužící ke zjišťování rozptylu střel zkoušeného střeliva za určitých podmínek (může sloužit i k měření počáteční rychlosti střely)
- univerzální závěr – závěr sestrojený tak, aby do něho mohly být upnuty balistické hlavě různých druhů a ráže. Závěr má stejné funkce jako závěr palných zbraní. Je vybaven bicími mechanismy a závorníky, které odpovídají nábojům s okrajovým nebo středovým zápalem.
- střelecká stolice – podstavec, který slouží k upevnění zkoušených zbraní, sestav balistických hlavní s univerzálním závěrem a jednotlivé hlavě se zvlášť řešeným závěrem
- zkušební komora – uzavřený prostor, kde můžeme simulovat vnější prostředí. Slouží ke zkouškám vlivu různých klimatických podmínek na zbraně a střelivo. (např. vlhkostní k., prašná k., barometrická k., solná k., atd.)
- rychlostní kamera – snímací kamera, která průběžně zachycuje rychlé děje
- měřidlo odporu spouště – slouží k určení hodnot odporu spouště v závislosti na její dráze při spouštění (měří se maximální hodnota odporu spouště nebo průběh odporu spouště)
- tensometrická měřicí souprava – souprava přístrojů, která za pomoci tensometrů zjišťuje, jak jsou namáhány díly zbraní při výstřelu
- tensometr – snímač tensometrické měřicí soupravy, který je nalepený na měřený díl v určitém směru a uspořádání

- pružinové váhy – zařízení, které měří sílu pružin při jejich stlačení, používají se k měření a kontrole pružin zbraní“⁵¹

3.2.2 ČSN 39 5003 Civilní palné zbraně - Všeobecné požadavky na konstrukci, výrobu a zkoušení

Tato norma je platná pro civilní palné zbraně, které se vyrábějí na území České republiky a dále se vztahuje na civilní palné zbraně dovážené ze zahraničí. Neplatí však pro zbraně vojenské, samočinné zbraně střelící dávkou, zbraně historické a jejich repliky nebo napodobeniny a zbraně pro jiné použití.

Obsahem normy jsou nejen technické požadavky, ale i specifické požadavky na hlavně, závěry, vytahovací a vyhazovací ústrojí, spoušťové a bicí ústrojí, zásobovací ústrojí, pojistné ústrojí, mířidla, pažbu.

Dalším požadavkem této normy jsou balistické požadavky na palné zbraně, a to zejména sestřelení brokových hlavních, nastřelení a sestřelení kulových hlavních, krytí a zahuštění zásahů brokových hlavních, rozptyl kulových hlavních a počáteční rychlost střely.

Norma je platná od dne 1.4.1998.

3.2.3 ČSN 39 5005 Zkoušení civilních palných zbraní

Tato norma stanovuje druhy zkoušení palných zbraní a blíže upřesňuje používané metody při zkoušení zbraní. Zkoušky ověřování palných zbraní se provádí za účelem zjištění vlastností zbraní a také k tomu, zda zbraně odpovídají technickým požadavkům stanovených technických norem a zkušebních předpisů.

⁵¹ Srov. ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo. Všeobecné termíny a definice, body 7.15 – 7.16, 7.17-7.23, s. 48-50

„Zkušební metody dělíme do čtyř základních kategorií:

1. dle platných předpisů
 - povinné – nařízeny předpisy
 - nepovinné – žádá zadavatel, nejsou nařízeny předpisy
2. dle účelu a rozsahu zkoušky
 - prototypové – ověřují funkci a bezpečnost zbraně
 - typové – ověřují, zda zbraně odpovídají podmínkám technické dokumentace, bezpečnostním normám a předpisům C.I.P
 - kontrolní – ověřují, zda jde o schválený typ zbraně
 - informační – ověřují nebo zjišťují vlastnosti zbraně
 - výrobní - provádí výrobce
 - dohlédací – provádí orgán pověřený dohledem, zdajsou dodrženy podmínky předepsané pro výrobu zbraně
 - kusové – provádí se na každé vyrobené zbrani
 - homologační – provádí se na vzorcích zbraní z výroby
 - dílčí nebo úplné – ověřuje všechny nebo jednotlivé vlastnosti zbraně
3. dle opakování zkoušky
 - původní
 - opakovaná
 - náhradní
4. dle metod zkoušení
 - kontrola základních vlastností (např. vzhled zbraně, měření hlavně, rozměrů součástí zbraně, hmotnost. zbraně)
 - kusové ověřování⁵²
 - zkouška funkce zbraně (např. složení a rozložení zbraně, spoušťového ústrojí, pojistného ústrojí)
 - zkouška funkce za ztížených podmínek⁵³

⁵² Provádí Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva podle vyhlášky č. 335/2004 Sb.

⁵³ zkouška se provádí dle normy ČSN 39 5007

- zkouška balistická (např. měření rychlosti střely, měření rozptylu)
- zkoušky zvláštní – se provádí v rámci typových a prototypových zkoušek. Tato zkouška není povinná.
- prohlídka zbraně po všech uvedených zkouškách⁵⁴

U všech výše uvedených zkoušek je v této normě přesně popsán postup provádění zkoušky a postup při vyhodnocení zkoušky.

Norma je platná od dne 1.11.2006.

3.2.4 ČSN 39 5007 Zkoušení loveckých a sportovních zbraní a expanzních přístrojů za ztížených klimatických podmínek

Tato norma je zaměřena na lovecké a sportovní zbraně a expanzní přístroje a stanovuje metodiku zkoušení těchto zbraní. Účelem těchto zkoušek je ověřovat bezpečnost a spolehlivost zbraní z pohledu uživatele.

„Zkušební metody pro zkoušky za ztížených podmínek se dělí na tři základní zkoušky:

A. zkouška funkce zbraně za různých teplot č.

1. za zvýšené teploty
2. za nízké teploty
3. za přechodové teploty

B. zkouška funkce zbraně v různém prostředí č.

4. v prašném prostředí
5. střelbou za deště a po dešti

C. zkouška funkce zbraně se suchými součástkami⁵⁵

Norma podrobně stanovuje, jak má být zbraň připravena ke zkoušce a přesně vymezuje

⁵⁴ Srov. ČSN 39 5005 Zkoušení civilních palných zbraní, bod 3, s. 2-3

⁵⁵ Srov. ČSN 39 5007 Zkoušení loveckých a sportovních zbraní a expanzních přístrojů za ztížených klimatických podmínek, bod 3, s. 2

rozmezí teplot a časových intervalů, které musí být dodrženy při probíhajících zkouškách. Zkoušky v bodech 1 a 2 se provádějí v klimatizační komoře, ve které se navozují potřebné podmínky určené zkoušky.

Norma je platná od dne 1.5.1994.

3.2.5 ČSN 39 5105 Zkoušení střeliva

Tato norma pro civilní střelné zbraně stanovuje druhy zkoušek a metody zkoušení nábojů, nevztahuje se však na zkoušení nábojů speciálních a zkušebních. Účelem zkoušek střeliva podle této normy je prokázat, že vyhovují technickým podmínkám a při používání neohrožují své okolí.

„Zkoušky se rozdělují podle:

1. účelu

- a) informativní
- b) prototypové
- c) typové (typová kontrola)
- d) inspekční (inspekční kontrola)
- e) přejímací

2. pořadí

- a) původní
- b) opakovaná
- c) náhradní

3. metod

- a) kontrola základních vlastností (např. rozměry, hmotnost, vzhled)
- b) zkoušky technologických hodnot (např. pevnosti uzavření, manipulační bezpečnost, odolnost proti korozi)

- c) zkoušky balistických hodnot (např. rychlost střely, stabilita střely, energie zpětného rázu zbraně, obrazce rozptylu a středního zásahu)
- d) zkoušky funkční (průbojnosti, funkce náboje ve zbrani, otěr broků v hlavni)⁵⁶

Norma podrobně stanovuje, za jakých podmínek se střelivo zkouší, a přesně vymezuje rozmezí teplot, vlhkost vzduchu a po jaký časový interval se střelivo připravuje, aby s ním bylo možno provádět zkoušky. Podrobně upravuje postup při zkoušce střeliva, ale také, jaké zkušební zařízení se používá a při jakých zkouškách.

Norma je platná od dne 1.12.2006.

3.2.6 ČSN 39 5106 Kontrola střeliva

„Účelem této normy je uplatnění statistických metod při kontrole malého, avšak reprezentativního počtu vzorků spotřebního střeliva ze série a stanovení jednotných metod kontrol.“⁵⁷

Rozdělení kontrol dle účelu:

- typová
- výrobní
- inspekční

„Při těchto kontrolách se provádí kontrola:

- rozměrů střeliva (např. délka nábojnice, okraj nábojnice, průměr ústí nábojnice, celkový tvar střeliva)
- funkce střeliva (provádí se ve střelné zbrani se shodnými rozměry nábojové komory a vývrtu hlavně jako má střelivo)

⁵⁶ Srov. ČSN 39 5005 Zkoušení střeliva, bod 2.2, s. 2-3

⁵⁷ ČSN 39 5106 Kontrola střeliva, bod 3.1, s. 3

- identifikační údaje na obalu střeliva (např. číslo série, označení výrobce, kontrolní značka, typ střeliva, výrobce)
- vzhled a identifikační údaje na střelivu (např. shodnost typu s označením na obalu, výrobce, výskyt trhlin na nábojnici)
- tlaky prachových plynů střeliva nebo jiných veličin (např. měření kinetické energie střely)⁵⁸

Výběr vzorků probíhá namátkou, kdy dojde k výběru spotřebitelských obalů a ke kontrole identifikačních znaků na obalu. Z těchto obalů se vybere střelivo, u kterého se také provede kontrola rozměrů, vzhledu a identifikačních údajů na střelivu. Na závěr dojde k namátkovému výběru střeliva a provede se kontrola funkce střeliva a tlaku prachových plynů.

V této normy jsou taxativně vymezeny tzv. „nepřípustné závady, za které považujeme:

- únik plynů dozadu do závěru
- uvážnutí střely nebo její části v hlavni
- celkové nebo místní zanesení drážek otěrem střely vrstvou rovnající se hloubce drážky po jednom výstřelu
- přetržení nábojnice, která zůstane částečně nebo úplně v hlavni
- vytažení pláště z kování
- prasknutí kování⁵⁹

Norma dále podrobně stanovuje, za jakých podmínek se provádí kontrola střeliva. Přesně vymezuje vyhodnocování zkoušek pomocí statistických metod a stanovuje vzorce, které slouží k výpočtům (např. kinetická energie střely). Jsou zde také podrobně uvedeny hodnoty tlaků a teplot za kterých probíhají kontrolní zkoušky.

Norma je platná od dne 1.12.2006.

⁵⁸ Srov. ČSN 39 5106 Kontrola střeliva, Všeobecné požadavky bod 3.2.2, s. 3

⁵⁹ ČSN 39 5106 Kontrola střeliva, bod 4.2.5.3, s. 7

K tématu technickým norem řady 39 bych rád uvedl, že jsem podrobněji uvedl normy, o kterých se domnívám, že přibližují problematiku zkoušení a ověřování střelných zbraní a střeliva v oblasti technických aspektů.

Byly vydány další normy řady 39, které blíže rozvádějí podmínky za nichž se provádí zkoušení zbraní a střeliva, a některé z nich, které se týkají střelných zbraní, již jen níže vyjmenuji:

ČSN 39 5045 Pistolové a revolverové hlavně platná; ode dne 1.11.1992

ČSN 39 5060 Zbraně pro civilní potřebu. Kontrolní referenční měřidla uzamykacích vůlí ručních palných zbraní; platná ode dne 1.11.1992

ČSN 39 5061 Zbraně pro civilní potřebu. Kontrolní referenční měřidla nábojových komor ručních palných zbraní; platná ode dne 1.1.1993

ČSN 39 5301 Balistická měřidla. Tlakoměrné hlavně. Technické požadavky; platná ode dne 1.3.1994

ČSN 39 5008 Historické ruční palné zbraně. Zbraně nabíjené ústím. Technické požadavky; Zkoušení platná od dne 1.11.1995

ČSN 39 5306 Zbraně pro civilní potřebu. Tlakoměry. Technické požadavky; platná ode dne 1.2.1996

ČSN 39 5009 Historické ruční palné zbraně – Repliky a napodobeniny zbraní nabíjených ústím – Technické požadavky – Zkoušení; platná ode dne 1.6.1996

ČSN 39 5020 Náboje a vývrty hlavní – Rozměry, tlaky a energie; platná ode 1.6.1997

ČSN 39 5011 Povrchová ochrana součástí loveckých a sportovních zbraní; platná ode dne 1.1.2006

ČSN 39 5302 Měřicí zařízení pro měření tlaku prachových plynů piezoelektrickými spínači; platná ode dne 1.1.2006

ČSN 39 5305 Kalibrace piezoelektrických snímačů tlaku prachových plynů; platná ode dne 1.1.2006

Výše uvedené normy v kapitole o Českých technických normách řady 39 jsou vydávány, neboť současné platné a účinné právní předpisy zabývající se ověřováním, a to zejména zákon č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláška

č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, nemohou být ve své technické části tak podrobné, jak by bylo potřeba.

Závěrem je třeba upozornit, že všechny technické normy řady 39 obsahují výstupy z usnesení přijatých na zasedání C.I.P.¹⁵, kterými je Česká republika vázána tak, jak vyplývá z vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 70/1975 Sb.

4. PRÁVNÍ ÚPRAVA ZKUŠEBNICTVÍ ZBRANÍ A STŘELIVA V ČESKÉ REPUBLICE (HISTORIE A SOUČASNOST)

4.1 Počátky právní úpravy zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 14.-18. století

Úvodem je nutno připomenout, že na území České republiky byly palné zbraně používány již ve 14. století. „Svědčí o tom záznam, vztahující se k roku 1383. V záznamu se popisuje roztržení ruční palné zbraně, které přivodilo střelci smrtelné zranění.“⁶⁰

V době husitských bouří došlo na našem území k velkému rozšíření palných zbraní. Na konci 15. století roku 1499 byla uzavřena smlouva mezi českými stavy a králem Ladislavem Jagellonským (tzv. Prešpurské zůstání), na jejímž základě došlo k 1. kodifikaci českého zemského práva nazvané Vladislavské zřízení zemské, které bylo roku 1500 přijato českým Zemským sněmem. Toto Vladislavské zřízení mělo v pozdějších letech několik doplňků a jedním z těchto doplňků byla Smlouva o ručnicích z roku 1524, která kontrolovala užívání střelných zbraní poddanými a ve které byly mimo jiné stanoveny tresty za nošení a používání ručnic. V této době se však již našli výrobci zbraní, kteří dbali na to, aby jimi vyrobené palné zbraně byly bezpečné, a proto sami prováděli zkoušky svých zbraní před tím, než je prodali.

K nejznámějším výrobcům této doby patřil slévač Vavřinec Kříčka z Bítvy (cca 1500-1570), zachoval se jeho původní rukopis z pol. 16 stol., který se jmenuje Návod k lití a přípravě děl, kulí hmoždířů, zvonů, konví ke zvedání vody, k vodotryskům a p. četnými kresbami opatřený. Ve své práci poučuje své následovníky: „..., a vyvrtaje tehdy budeš

⁶⁰ FAKTOR Zdeněk : 75 ans d'épreuves des armes a feu portatives en Tchécoslovaquie, 75 let zkoušení zbraní v Československu, Praha, 1966

prvý prubovati, jestliže ostojí: když kule váží libru, tehdy dáš také ponejprv libru prachu a nabiješ, i potom vystřeliš; po druhé půl libry dáš a po třetí čtvrt libry. A tak po třikrát vystřeliš, a vostojí-li tehdy jest dobrý kus.“⁶¹

Vzhledem k tomu, že ne všichni výrobci zbraní byli tak zodpovědní jako Vavřinec Kříčka, začaly se během vývoje zbraní povinně provádět zkoušky palných zbraní, které byly dodávány armádě. Další zprávy o výrobcích zbraní jsou skromné, neboť většina puškařů v 17. a 18. století na venkově pracovala ve službách místní šlechty.

Jiná zpráva ze 17. století hovoří o manufakturách na vojenské pušky v Přísečnici v Čechách a v Bruntále na Moravě. Zde vyrobené zbraně se zasílaly do Prahy, kde byly porovnávány s předepsaným vzorem a odzkoušeny na přesnost střelby. „Hlavně se zkoušely zesílenou náplní prachu a jejich ráže se kontrolovala kalibrem. Zbraně, které vyhověly byly označeny lvíčkem.“⁶⁰

Z mimopražských výrobců zbraní bylo v 2. polovině 18. století významným centrem město Vejprty. Zpočátku se musely hlavně z Vejprt zasílat do Prahy k erárním zkouškám ke zkušebnímu výstřelu. Vzhledem k tomu, že tímto docházelo k finančnímu prodražení výrobků, neboť zbraně se kompletovaly ve Vernéřově a Karlových Varech až po provedení zkoušky v Praze, vejprtští výrobci si zažádali za účelem zrychlení a zlevnění výroby o přidělení inspekčního důstojníka, který by měl na starost zkoušení a označování hlavní.

Císař Josef II. městu Vejprty a cechu vejprtských puškařů jejich žádosti vyhověl v r. 1790.

Závěrem k této kapitole považuji za důležité upozornit, že se v těchto počátcích zkušebnictví jednalo většinou o zkoušení vojenských palných zbraní, neboť vojenské zakázky dávaly českým puškařům větší možnosti obživy. Lovecké palné zbraně v této době většinou vyráběli puškaři pracující na venkově ve službách šlechty.

⁶¹ Návod k lití a přípravě děl, 1947. VAVŘINCE KŘÍČKY z Bítvy: Mathesis Bohemica - Návod k lití a přípravě děl, kulí, hmoždířů, zvonů, konví ke zvedání vody, k vodotryskům a p. četnými kresbami opatřený. Faximile původního rukopisu z pol. 16. stol. psaného česky. Vydalo Technické knihkupectví a nakladatelství, společnost s r.o., Praha, 1947, s. 15

4.2 Právní úprava zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 1800 - 1918

V rámci Evropy již koncem 18. století a počátkem 19. století se zakládaly zkušebny zbraní, a to v Anglii a Francii. V roce 1830 byla založena zkušebna v Belgickém království ve městě Liege. Na území císařství Rakouska-Uherska byla první zkušebna založena roku 1882 ve Ferlachu (dnešní Rakousko).

Na území Čech v rámci Rakouska-Uherska (dnešní České republiky) byla založeny zkušebny v roce 1891 mimo Vídně, také v Praze a ve Vejpřtech. „O založení zkušeben v Čechách se zasloužil Bedřich Brandejs (1851-1918). Organizoval petice českých puškařů a prováděl další aktivity za účelem založení zkušeben na území tehdejších Čech, což se v roce 1891 podařilo. Bedřich Brandejs byl puškař, spisovatel, organizátor a hlavně zakladatel vědeckého přístupu k dějinám a vývoji loveckých zbraní v Čechách a byl určitě jednou z nejvýraznějších postav v historii českého puškařství.“⁶²

Právním základem povinného zkoušení ručních palných zbraní se stal dne 23. června 1891 zákon č. 89/1891 ř.z., kterým bylo stanoveno:

1. před uvedením na trh, musí být všechny ruční palné zbraně, bez rozdílu ráže a velikosti, které jsou vyrobené v tuzemsku přezkoušeny úřední zkušebnou
2. bod č. 1 se také vztahuje na ruční palné zbraně dovezené s výjimkou těch, které byly vyzkoušeny způsobem, který je rovnocenný způsobu tuzemskému
3. zvláštním nařízením bude rozhodnuto o místě úředních zkušeben, o postupu prováděných zkoušek, o zkušebních značkách a o poplatcích za provedené zkoušky
4. opětovně musí být přezkoušeny zbraně, u kterých byla zvětšena ráže
5. vojenské zbraně budou zkoušeny zvláštními vojenskými komisemi řízenými ministerstvemojenství

⁶² HANÁK Jiří: 1000 let loveckých střelných zbraní v Čechách, Myslivost-Stráž myslivosti, č. 9/2000, ročník 48, s. 17

6. kdo uvede na trh střelnou palnou zbraň, která nebude vyzkoušena nebo označena jinou ráží, než jakou má ve skutečnosti, bude potrestán podle živnostenského řádu

Prováděcí nařízení k zákonu č. 89/1891 ř.z., které upřesňuje jednotlivé články zákona vyšlo dne 9. listopadu 1891 jako nařízení č. 184/1891 ř.z. Toto nařízení stanovuje:

1. kontroly nad dodržováním zákona budou provádět u obchodníků se zbraněmi a výrobců zbraní určené orgány
2. úřední zkušebny se zřizují ve Vídni, Ferlachu, v Praze a Vejpřtech
3. tuzemským zkušebním značkám jsou na roveň postavené zkušební značky ze zkušeben Liege (Belgie) a St. Etienne (Francie)

Nařízení pro zkoušení hlavní a ručních palných zbraní zejména však upravovala a popisovala tři zkoušky prováděné výstřelem při zvýšeném tlaku prachových plynů.

- první zkouška se prováděla na polotovarech puškových hlavní pro předovky i zadovky
- druhá zkouška se prováděla na hlavních spájených do svazku
- třetí zkouška se prováděla na předovkách, když měly dnový šroub s pistonem a u zadovek, když měly hlavně spojeny s baskulí nebo jiným závěrem opatřeným zápalníkem

Před první i druhou zkouškou se hlavně prohlédly a změřily se průměry vývrtu hlavně při ústí. Naměřené hodnoty byly vyraženy na zadní část hlavně a byly uváděny v milimetrech a desetinách milimetrů. Po této kontrole se hlavně opatřily dnovým šroubem a nabily se stanovenou náplní černého prachu a to v množství, které bylo odstupňováno podle ráže palné zbraně. Velikost zkušební náplně je uvedena v tabulce, která je součástí tohoto předpisu. Hlaveň s náplní prachu byla utěsněna lepenkovou zátkou, na kterou se pak vložila olověná střela, která měla v hlavní vůli až 0,5 mm a také střela se utěsnila lepenkovou zátkou. Takto nabitě hlavně se odpálily na zkušební lavici a pak se provedla jejich kontrola. V případě, že hlavně při první nebo druhé zkoušce obstály, tak byly označeny zkušební značkou:

- první zkouška – zkušební značka byla vyražena na zadním konci hlavně
- druhá zkouška – zkušební značka byla vyražena na dolní zadní části levé hlavně

V případech, kdy bylo podezření, že v hlavní jsou trhliny nebo nesvařená místa a to zejména u hlavní damaškových a pásových (tzv. drátových nebo rubanových), byly tyto hlavně podrobeny zkoušce vodním tlakem. Když se voda objevila na povrchu hlavní, byly hlavně prohlášeny za nevyhovující

Vadné hlavně se neoznačovaly a znehodnocovaly se vřezem vedle vadného místa, tak aby byly nepoužitelné. V případech, kdy závady byly opravitelné, vracely se bez označení zkušební značkou výrobcí k odstranění závady.

Cílem třetí zkoušky bylo zjistit, zda při první nebo druhé zkoušce nedošlo k zeslabení hlavně a nebyly porušeny předchozí zkušební značky. V případě, že na hlavní nebyly zjištěny žádné závady, byla hlaveň bez střelby označena zkušební značkou pro třetí zkoušku. V opačném případě se třetí zkouška vykonala výstřelem se spotřební náplní černého prachu. U třetí zkoušky se u brokových hlavní náplň broků zvyšovala o polovinu a u kulových hlavní se před střelu vložila ještě jedna střela.

U pistolí, revolverů a tercerol se prováděla jen třetí zkouška a to jen u zbraní, které byly celé hotové. Při zkoušce se z tercerol a pistolí vypálil náboj přiměřený jejich ráže a u revolverů se vypálilo z každé nábojové komory po jednom spotřebním náboji. Zkušební značka pro třetí zkoušku se vyznačovala na dolní zadní části pravé hlavně.

Podle tohoto nařízení byly zkušební značky (viz příloha č. 1) vyráženy na ruční palné zbraně takto:

1. zkušební značka první, druhé a třetí zkoušky – dvouhlavňová puška
2. zkušební značka první a třetí zkoušky – jednohlavňová puška
3. zkušební značka třetí zkoušky – pistole, revolver, tercerola

Mimo značek se na hlavně vyráželo číslo protokolu příslušných zkušeben. Číslo se vyráželo u jednohlavňových zbraní na zadní a spodní část hlavně po třetí zkoušce a u dvouhlavňových zbraní se dávalo na zadní část spodní spojovací lišty po druhé zkoušce a na spodní část zadního konce pravé hlavně.

Toto nařízení již také řešilo problematiku nového přezkoušení zbraně, které bylo vyžadováno v případech:

- přestavby předovky na zadovku
- při změně ráže, kdy hrozilo nebezpečí zeslabení stěn hlavně

V tomto předpisu jsou také zahrnuty služební předpisy pro zaměstnance zkušebny.

Vzhledem k tomu, že na konci 19. století již dochází k používání bezdýmného prachu, bylo nutné změnit i předpisy, které se týkaly zkoušení ručních palných zbraní. Proto bylo přijato dne 23. srpna 1899 nařízení č. 174/1899 ř.z., o nepovinném zkoušení ručních palných zbraní na bezdýmný prach.

Zkouška ručních palných zbraní na bezdýmný prach předpokládala, že výsledek povinné zkoušky s černým prachem proběhne bez závad. Zbraně, které vyhověly při této zkoušce se označovaly značkou NP plus dalším písmenem, které označovalo zkušebnu (P-Praha, W-Vejprty, V-Vídeň, F-Ferlach). Zkušební značka na bezdýmný prach také obsahovala číslo protokolu zkušebny a poslední dvojčíslí letopočtu. Data o zkoušce bezdýmným prachem se musela vést ve zvláštním protokolu, kam se zapisovala i délka zkoušených hlavní v milimetrech. Zkouška na bezdýmný prach se nazývala čtvrtou zkouškou.

V příloze tohoto předpisu je tabulka, která stanovuje váhu bezdýmného prachu a střely pro zkušební náboje i pro náboje spotřební podle ráže.

V letech před první světovou válkou bylo dne 24. května 1910 vydáno nařízení č. 107/1910 ř.z., které obsahovalo úlevu při zkoušce zbraní a hlavní dovezených z Německa.

Dále bylo dne 27. května 1911 vydáno nařízení č. 99/1911 ř.z., kterým se omezovala míra uznávání belgických zkušebních značek.

4.3 Právní úprava zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 1918 – 1945

Po první světové válce a vzniku samostatného Československa bylo dne 25. listopadu 1919 vydáno nařízení vlády Československé č. 625/1919 Sb. z.a n., které víceméně

přejímá císařské právní předpisy, týkající se zkušebnictví a tímto nařízením je potvrzen status dvou zkušeben na území Československa, a to zkušebny Praha a Vejprty.

Vládní nařízení také změnilo číslování zkušeben na: 1 – Praha, 2 – Vejprty. Dále došlo ke změně zkušební značky třetí zkoušky a to z říšského orla na českého lva.(viz příloha č. 2)

V nařízení je i změněna výše poplatků za povinnou zkoušku černým prachem a nepovinnou zkoušku prachem bezdýmným. Poplatky za zkoušení se zvýšily trojnásobně. U zkoušek zbraní z dovozu se poplatek zvýšil na dvojnásobek poplatku, který by se vztahoval na zkoušku stejné tuzemské hlavně nebo střelné zbraně.

Nařízení uznává značky ze zkušebny v Liege za rovnocenné s tuzemskými značkami. Střelné zbraně, které byly takto označeny se již nezkoušely, ale byla jim vyražena uznávací značka. (viz příloha č. 3)

V této době na základě obchodní dohody ze dne 4. května 1921 mezi Československem a Rakouskem byly uznávány rakouské zkušební značky. Uznávání zkušebních značek je obsaženo v příloze čl. XII písm. e) dohody, která byla zveřejněna v zákoně č. 14/1923 Sb. z. a n. Obsahem dohody bylo vzájemné uznávání zkušebních značek na puškách jednohlavňových nebo vícehlavňových, které byly určeny pro civilní potřebu ve stavu nekaleném a s hladkým vývrtem. Pušky, které byly opatřeny zkušebními značkami měly být vzájemně zkoušeny jedinou zkouškou za poplatek, a to jen třetí zkouškou. Po úspěšně provedené třetí zkoušce byly označeny zkušební značkou třetí zkoušky.

Tyto smlouvy, dohody a úmluvy mezi Rakouskem a Československem pozbyly platnosti dnem 29. září 1938 na základě vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 16/1946 Sb.

Nový zákon ze dne 17. prosince 1931 č. 207/1931 Sb., o zkoušení a označování ručních střelných zbraní a označování nábojů, se týkal zbraní civilních. Zbraně armády a jiných ozbrojených zborů nepodléhaly tomuto zákonu o zkoušení. Tento zákon novelizoval rakouské předpisy o zkoušení.

Zákon stanovuje podřízenost úřadů pro zkoušení zbraní ministerstvu veřejných prací. Ministerstvo podle zákona rozhodovalo v případech sporu mezi zkušebnou a žadatelem

zkoušky. Stanovuje platnost úředního přezkoušení palných zbraní podle dřívějších předpisů před účinností tohoto zákona, tj. před 1. lednem 1932.

Prováděcí předpis k zákonu č. 207/1931 byl proveden dne 22. prosince 1931 vládním nařízením č. 221/1931, které blíže specifikuje pojem ručních střelných zbraní a jejich hlavních částí. Podle této vyhlášky se za ruční střelnou zbraň považuje taková zbraň, ze které můžeme střílet střely s roznětkami nebo střelným prachem. Za hlavní části zbraně se považují hlavně a závěrová ústrojí. Tento předpis také stanovuje místa působení úřadů pro zkoušení a označování ručních střelných zbraní, a to v Praze a Vejpřtech.

Nařízení také stanovuje technické podrobnosti zkoušení:

1. hlavně pušek se zkoušejí černým prachem
2. úřední přezkoušení se provádí zkouškou výstřelu a prohlídkou zbraně
3. bezdýmným prachem se zkoušejí zbraně, ve kterých lze použít náboje s bezdýmným prachem
4. pouze černým prachem se zkoušejí zbraně, které nejsou určeny pro náboje s bezdýmným prachem
5. kulovnice, ve kterých se používají náboje s plášťovou střelou, se zkoušejí nábojem s plášťovou střelou a s bezdýmným prachem
6. údaje o tlaku jsou údaje tlakoměrných zbraní mezinárodního typu

Dále toto nařízení upravovalo postup a počet úředních zkoušek a palných zbraní. Stanovuje, že brokovnice musí projít čtyřmi zkouškami, a to:

- první zkouška – je nezávazná, provádí se na surových hlavní výstřelem černého prachu při tlaku 1100 kp/cm^2 ; vyhovující byly označeny zkušební značkou. (viz příloha č. 4)
- druhá zkouška – je závazná, provádí se na hlavních, které jsou opracovány vně i uvnitř na konečný rozměr, již spájených u vícehlavňových zbraní, a to jedním výstřelem černého prachu na hlaveň při tlaku 800 kp/cm^2 ; vyhovující byly označeny zkušební značkou. (viz příloha č. 5)
- třetí zkouška – je závazná, provádí se na plně hotových zbraních jedním výstřelem černého prachu na hlaveň při tlaku 800 kp/cm^2 ; vyhovující byly označeny zkušební značkou. (viz příloha č. 6)

- čtvrtá zkouška – provádí se na zbraních, které vyhověly třetí zkoušce, a to jedním výstřelem bezdýmného prachu na hlaveň při tlaku minimálně 1 000 kp/cm². U samočinných zbraní se kromě tormentačního vypálí jeden náboj spotřební. Vyhovující byly označeny zkušební značkou. (viz příloha č. 7)

Zkoušení kulovnic se provádělo z plně hotových zbraní, podle určení zbraně černým prachem nebo bezdýmným prachem:

- zkouška černým prachem se prováděla dvěma výstřely, kdy první náboj měl tlak o 30% vyšší než náboj spotřební, druhý náboj byl spotřební. Když zbraně vyhověly, byly označeny stejnou značkou jako brokovnice při úspěšné třetí zkoušce
- zkouška bezdýmným prachem se prováděla třemi výstřely, kdy první dva náboje měly tlak o 30% vyšší než náboj spotřební, třetí náboj byl spotřební; vyhovující byly označeny zkušební značkou. (viz příloha č. 8)

Dále bylo upraveno zkoušení pušek s okrajovým zápalem, a to jedním výstřelem náboje, jehož nábojnice byla po ústí naplněna černým prachem. Opakovací a samočinné zbraně při zkoušce střílely navíc jeden náboj spotřební. Když zbraně vyhověly, byly označeny stejnou značkou jako brokovnice při úspěšné třetí zkoušce.

Zkoušky opakovacích a samočinných pistolí se prováděly dvěma výstřely s náboji s bezdýmným prachem, které měly o 50% vyšší tlak než spotřební náboje. Vyhovující zbraně byly označeny stejnou značkou jako kulovnice při úspěšné zkoušce s náboji s bezdýmným prachem.

Revolvery se zkoušely toliko výstřely, kolik nábojových komor měl válec. Zkouška se prováděla bezdýmným prachem nebo černým prachem podle určení revolveru. Když zbraně vyhověly, byly podle způsobu zkoušky označeny stejnou značkou jako brokovnice při úspěšné třetí zkoušce nebo jako kulovnice při úspěšné zkoušce s náboji s bezdýmným prachem.

Mimo zkušebních značek se na zbraně vyrážela i čísla pořadové zkoušky. Podle tohoto právního nařízení byla stanovena povinnost provést nové přezkoušení u zbraní, u kterých:

- došlo k dodatečnému převrtání na větší ráži
- byly upraveny na silnější náboj

- byly provedeny podstatné změny, které mají vliv na pevnost zbraní

Vládní nařízení považuje za rovnocenné s našimi zkušebními značkami, belgické a rakouské zkušební značky. Tento právní předpis také umožňoval ministerstvu veřejných prací po dohodě s ostatními ministerstvy povolit slevy na poplatcích za provedené zkoušky pro zbraně domácí výroby maximálně o 50% dané sazby.

K dalším změnám právních předpisů došlo až v době okupace Československa nacistickým Německem v letech 1939 – 1945. Na základě Mnichovských dohod bylo území, na kterém se nacházela zkušebna ve Vejpřtech, odtrženo od Československa a Vejpřty se tak staly říšskoněmeckou zkušebnou. První předpis, který vyšel na území protektorátu, bylo protektorátní vládní nařízení č. 291/1940 Sb. ze dne 8. srpna 1940, kterým se změnil § 17 vládního nařízení č. 221/1931 Sb. tak, že místo československých zkušebních značek pro první a druhou zkoušku hlavní, byly zavedeny nové zkušební značky P_1 a P_2 (viz příloha č. 9). Ostatní značky byly ponechány v platnosti.

V dalším protektorátním nařízení č. 339/1940 Sb., ze dne 12. září 1940 bylo upraveno, že zbraně opatřené značkami říšskoněmeckých zkušeben v Oberndorfu, Zella-Mehlisu, Ferlachu, Suhlu, Vídní a Vejpřtech budou na území protektorátu Čechy a Morava označovány uznávací značkou od pražské zkušebny, která byla jedinou zkušebnou na území protektorátu. Jednalo se o uznávací značku stanovenou vládním nařízením č. 625/1919 Sb. z. a n..

Dne 29. května 1941 bylo vydáno protektorátní vládní nařízení č. 275/1941 Sb., které stanovilo, že všechny zkušební značky říšskoněmeckých zkušeben byly rovnocenné se zkušebními značkami protektorátními, a proto zbraně označené říšskoněmeckým zkušebními značkami nemusely být označovány uznávací značkou pražské zkušebny.

Vzhledem ke skutečnosti, že po válce v roce 1945 byla uznána zásada právní kontinuity, v československém právním řádu se zkušebnictví v plném rozsahu řídilo zák. č. 207/1931 Sb., o zkoušení a označování ručních střelných zbraní a o označování nábojů a prováděcím vládním nařízením č. 221/1931 Sb..

4.4 Právní úprava zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 1945 - 1989

K obnovení právního pořádku v Československu došlo na základě čl. 1 ústavního dekretu prezidenta Československé republiky ze dne 3. srpna 1944 a zákona č. 12/1945 Sb. ze dne 19. prosince 1945, kdy pozbyla platnost veškerá protektorátní nařízení.

Zkušební činnost se po 5. květnu 1945 prováděla již jen ve zkušebně v Praze, neboť zkušebna Vejpřty byla zrušena. Místo vejprtské zkušebny byla dne 1. listopadu 1946 zřízena pobočná zkušebna v Brně v objektu Zbrojovky. Zkušebna byla zřízena na základě smlouvy mezi továrnou a Cejchovním a puncovním úřadem v Praze, do jehož kompetence zkoušení zbraní spadalo podle nařízení ministra hospodářství a práce č. 106/1944 Sb.

Brněnská pobočka používala doplňkové značky ve tvaru nestylizované šesticípé hvězdy. Vzhledem k tomu, že se tato značka obtížně vyrážela, začala se místo ní používat značka ve tvaru stylizované hvězdy, která byla před válkou používána pro rozlišení vejprtské zkušebny. (viz příloha č. 10)

Činnost brněnské zkušebny byla ukončena v roce 1951 a její vybavení, které pocházelo z Vejpřrt bylo převezeno do Prahy a tak od roku 1951 je v Československu jediná zkušebna zbraní v Praze.

Dne 20. srpna 1955 byla vydána vyhláška č. 165/1955 Sb., o zkoušení zbraní a střeliva pro civilní potřebu, která zrušila zákon č. 207/1931 Sb. o zkoušení a označování ručních střelných zbraní a o označování nábojů a vládní nařízení č. 221/1931 Sb., kterým se prováděl zákon č. 207.

Podle této vyhlášky dostává pražská zkušebna název „Československá zkušebna zbraní a střeliva pro civilní potřebu v Praze“. Úkolem zkušebny podle vyhlášky je mimo jiné zkoušet expanzní přístroje, vzduchovky určené k vývozu a všechny druhy vyráběného střeliva pro civilní potřebu. Zkušební značky vyhláška přejímá od vládního nařízení č. 221/1931 Sb. a navíc zavádí novou značku pro zkoušky vzduchovek a střeliva do nich.(viz příloha č. 11)

Vyhláška také ukládala povinnost držitelům zbraní předložit své zbraně k novému ověření zkušební značkou v případech, kdy jsou zkušebnou vyzváni k předložení

zbraně. Povinnost pro ověření zkušební značkou platila také pro opravnu zbraní v případech, kdy opravna provedla závažnou opravu na zbraní. Tato vyhláška také stanovila, že zkoušení u nově vyrobených zbraní se provádí ve zkušebně nebo přímo u výrobce, ale zkoušku vždy vykonávají pracovníci zkušebny. Dále vyhláška stanovuje podrobný popis provádění zkoušek střelných zbraní, které jsou označovány v případech kladného výsledku zkoušky zkušebními značkami výše uvedenými. Vyhláška také stanovuje minimální velikost odporu spouště u jednotlivých typů zbraní.

Vzhledem k tomu, že vyhláška č. 165/1955 Sb. ve své technické části nebyly a ani nemohla být dostatečně podrobná, začala probíhat koncem padesátých let normotvorná činnost, která zasáhla i oblast zkušebnictví a začaly být vydávány technické normy řady 39, např.:

- ÚN 39 0108 – Rozměry nábojových komor brokovnic, platná od 1.1.1955
- ÚN 39 5108 – Vnější rozměry brokových nábojnic, platná od 1.1.1955
- ČSN 39 5120 – Lovecké broky pro brokové náboje, platná od 1.7.1958
- ČSN 39 5005 – Zkoušení civilních ručních palných zbraní. Všeobecná část, platná od 1.1.1960
- ČSN 39 5006 – Zkoušení civilních ručních palných zbraní. Dílčí zkoušky, platná od 1.3.1960

Tímto však docházelo k rozporům mezi vyhláškou, která řešila technicko-organizační záležitosti a technickými normami, které řešily jen otázky technické.

Rozpor byl např. ve značkování malorážek, kdy vyhláška předepisovala značku č. 1 a norma ČSN 39 5005 značku č.2. (viz příloha č. 12)

Mimo rozporů technického rázu vznikla i celá řada formálních rozdílů mezi normami a vyhláškou. Proto byla v této době zahájena příprava nové vyhlášky, která by obsahovala organizačně-právní aspekty a technické aspekty by byly převedeny do technických norem.

Byly prostudovány zahraniční zkušební předpisy, zejména belgické a italské, a po konzultacích pracovníků úřadu ve Stálé kanceláři v Liege byly tyto poznatky zakomponovány do nové vyhlášky, která vyšla dne 31. května 1962 jako vyhláška ministra všeobecného strojírenství č. 52/1962 Sb., o zkoušení a ověřování zbraní a střeliva pro civilní potřebu.

Podle této vyhlášky zkoušení podléhaly:

- ruční palné zbraně – brokovnice, kulovnice, malorážky, kulobrokové pušky, pistole a revolvery
- ruční plynové zbraně
- balistické zbraně – zbraně, které slouží k měření prachových plynů, rychlosti střely a rozptylu střel
- expanzní přístroje
- střelivo pro ruční palné zbraně a plynové zbraně

Vyhláška také stanovila pro držitele zbraně povinnost nového ověření zbraní, střeliva a podstatných částí zbraně na základě výzvy orgánu stanovených vyhláškou (např. zkušebna zbraní, Veřejná bezpečnost, Svazarm, národní výbor, myslivecké organizace). Dále vyhláška vymezila působnost Československé zkušebny zbraní a střeliva pro civilní potřebu v Praze v oblasti ověřování a zkoušení zbraní a střeliva.

Zpřesnila také vztahy mezi držiteli zbraní a zkušebnou a v technických věcech, týkajících se zkoušení se odvolává na příslušné technické normy, které byly sladěny s vyhláškou. V této době byly ve spolupráci se zkušebnou vydány další technické normy řady 39 např.:

- ČSN 39 5105 – Zkoušení nábojů pro civilní palné zbraně. Všeobecná část, platná od 1.7.1961
- ČSN 39 5106 – Zkoušení nábojů pro civilní palné zbraně. Kontrola vzhledu, rozměrů a technologických hodnot, platná od 1.4.1962
- ČSN 39 5107 – Zkoušení nábojů pro civilní palné zbraně. Balistické zkoušky, platná od 1.4.1963
- ČSN 39 5002 – Civilní zbraně a střelivo. Názvosloví, platná od 1.11.1962

Z vyhlášky č. 165/1955 Sb. byly převzaty čtyři zkušební značky, které byly nově graficky upraveny (viz příloha č. 13) a dále byly vytvořeny dvě nové zkušební značky. (viz příloha č. 14)

V této vyhlášce byly odstraněny rozpory mezi právními předpisy a technickými normami, které mohly pružněji reagovat na nové trendy v technickém vývoji v oblasti ověřování a zkušebnictví zbraní a střeliva. Tento soulad při vytváření právních předpisů a technických norem funguje i v současné době.

Významným mezníkem pro další vývoj v oblasti ověřování a zkušebnictví v mezinárodní spolupráci bylo přijetí vyhlášky ministra zahraničních věcí ze dne 15. září 1965 č. 99/1965 Sb., o Mezinárodní úmluvě uzavřené mezi Belgií, Německem, Francií a Itálií za účelem stanovení jednotných pravidel pro vzájemné uznávání úředních značek při zkouškách palných zbraní včetně Stanov, podepsaných v Bruselu dne 15. července 1914.

Československá socialistická republika k této Úmluvě přistoupila dne 4. září 1965. Na základě tohoto předpisu se Československo zavázalo k vzájemnému uznávání zkušebních značek zahraničních zkušeben. Dále také k tomu, že při provádění zkoušek ve zkušebně budou zkoušky prováděny na zkušebních přístrojích a podle technických parametrů, tak jak stanovuje Mezinárodní úmluva z roku 1914 a její stanovy. Úmluva dále stanovuje, že každý stát Úmluvy musí mít svého stálého zástupce v mezinárodní stálé komisi ručních palných zbraní se sídlem v Bruselu. Je zde stanoveno, kdo tvoří a co zajišťuje Stálá kancelář. Závěrem k této vyhlášce je třeba podotknout, že každý stát Úmluvy je povinen informovat o platných zákonech a jiných právních předpisech, týkajících se ověřování a zkoušení zbraní v příslušné zemi belgickou vládu, která je bude předávat Stálé kanceláři.

Dne 28. února 1968 byla vydána vyhláška Úřadu pro normalizaci a měření č. 33/1968 Sb., o ověřování zbraní a schvalování střeliva pro civilní potřebu, která nahrazovala vyhlášku č. 52/1962 Sb.

Podle této vyhlášky ověřování podléhaly:

- ruční palné zbraně – brokovnice, kulovnice, malorážky, kulobrokové pušky, pistole a revolvery
- balistické zbraně – zbraně, které slouží k měření prachových plynů, rychlosti střely a rozptylu střel
- expanzní přístroje, startovací pistole a poplašné zbraně v ráži 7 mm a větší
- ruční plynové zbraně
- střelivo pro ruční palné zbraně a plynové zbraně

Vyhláška také stanovila, co se považuje za hlavní částí zbraně, tzn. hlavně a závěry. Dále stanovila možné výjimky pro výrobce v oblasti přihlašování a předkládání zbraní, které povoluje Úřad pro měření a normalizaci. Vymezuje oprávnění k provádění

ověřování zbraní a schvalování střeliva, které podle vyhlášky může vykonávat Strojírenský zkušební ústav v Brně, jehož součástí je Československá státní zkušebna zbraní a střeliva pro civilní potřebu v Praze, kde se zbraně a střelivo přihlašovaly a předkládaly ke kontrole. Vyhláška se odkazuje na vzájemné uznávání zkušebních značek podle mezinárodních smluv v rámci Úmluvy.

Způsob označování zbraní a střeliva zkušební značkou se proti vyhlášce č. 52/1962 v názvosloví změnil na ověřovací značku u zbraní a u střeliva se jednalo o schvalovací značku. Vyobrazení těchto značek pro jednotlivé druhy zbraní a střeliva zůstalo shodné jako ve vyhlášce č. 52/1962 Sb.

Dne 9. února 1970 byla vydána Úřadem pro normalizaci a měření vyhláška č. 12/1970 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 33/1968 Sb., o ověřování zbraní a schvalování střeliva pro civilní potřebu. Důležitým prvkem této doplňovací vyhlášky bylo jednoznačné vymezení a vyjmenování oprav, které mohly mít vliv na bezpečnost zbraně a opravy, které byly nepřipustné. Dále upravovala povinnost výrobce při zkoušení zbraní v případech, kdy zkušebna požádá o pomoc. Stanovila povinnosti zkušebny v případech zjištění neopravitelných závad na zbraní a v příloze II stanovuje technické podmínky zkoušky zbraní při jejich ověřování.

Vzhledem k vývoji a technickému pokroku v oblasti ověřování a zkoušení zbraní, kdy současné právní předpisy již plně nepostihovaly potřeby praxe, bylo v roce 1984 přistoupeno k úplné novelizaci přepisu o ověřování a zkoušení zbraní a střeliva.

Dne 20. září 1984 byla vydána Úřadem pro normalizaci a měření vyhláška č. 104/1984 Sb., o ověřování zbraní a kontrole střeliva pro civilní potřebu, která zrušila vyhlášky č. 33/1968 Sb. a č. 12/1970 Sb..

Ve vyhlášce byly vymezeny zbraně a střelivo, na které se nevztahovala:

- zbraně znehodnocené nebo nezpůsobilé ke střelbě
- zbraně dovezené pro výzkum, vývoj, zkoušení
- zbraně převážené
- zbraně patřící cizincům
- střelivo pro ruční plynové zbraně

Podle této vyhlášky zkoušení podléhaly ruční palné zbraně, za které se považovaly zbraně:

- s hladkým vývrtem, drážkovaným vývrtem, kulobrokové, pro jedno použití

Dále zkoušení podléhaly samostatně dodávané části:

- vložné hlavně a nábojové komory
- balistické zbraně – zbraně, které slouží k měření prachových plynů, rychlosti střely a rozptylu střel
- ruční plynové zbraně
- hlavní části zbraně (závěry, hlavně, nábojové komory, dnové šrouby)
- historické zbraně a napodobeniny
- střelivo v rámci technických norem

Vyhláška vymezovala nepřipustné opravy zbraní, stanovovala podmínky kusové ověřování a podmínky zkoušení při kusovém ověřování. Taxativně vyjmenovávala, co se považuje za neopravitelnou závadu na zbraní a stanovila, co je homologace a podmínky a požadavky na homologační zkoušky. Osvobozoval od typové kontroly brokové náboje, které vyrobil držitel loveckého lístku. Tyto náboje nemusely být podle vyhlášky označeny kontrolní značkou. Od ověřování byly osvobozeny zbraně a střelivo, které byly dovezeny z ciziny a měly ověřovací značku podle mezinárodních smluv o vzájemném uznávání značek.

V přílohách této vyhlášky byly podrobně rozepsány požadavky a podmínky zkoušek zbraní při kusovém ověřování, při ověřování zbraní z dovozu, nové ověřování a způsob označování zbraní a střeliva ověřovacími značkami.

Z vyhlášky č. 33/1968 Sb. byly převzaty tři zkušební značky (viz příloha č.15), které však neodpovídaly obsahově druhům zbraní a střeliva, které byly jimi označovány podle vyhlášky č.33/1968 a dále bylo vytvořeno šest nových ověřovacích značek . (viz příloha č. 16)

Závěrem k tomuto období bych uvedl, že ho považuji za velmi důležité pro novodobé dějiny ověřování a zkušebnictví zbraní a střeliva v České republice. Nejenom, že na počátku šedesátých let došlo ke sladění právních předpisů a technických norem, ale tento způsob uvádění nových právních poznatků, které přinesla praxe a technický vývoj zbraní, střeliva a přístrojů k tomu využívaných, funguje dodnes. Jako pozitivní bych

viděl i vstup tehdejší ČSSR v roce 1965 do struktur Mezinárodní stálé komise ručních palných zbraní.

4.5 Právní úprava zkušebnictví palných zbraní na území České republiky v období 1989 až současnost

V listopadu 1989 došlo v Československu k velkým společenským a politickým změnám, k demokratizaci společnosti a otevření se republiky směrem na západ od našich hranic. Tyto změny postihly i oblast problematiky zbraní, kdy nastalo určité uvolnění právních předpisů, týkajících se držení, nošení, vývozu a dovozu zbraní. V oboru zbraní bylo zákony umožněno podnikat fyzickým i právnickým osobám. Vzhledem k těmto skutečnostem bylo nutné pomocí zákonů a jiných právních předpisů v oblasti ověřování a zkoušení střelných zbraní a střeliva začít tento vývoj opětovně legislativně upravovat, tak aby právní předpisy reagovaly na změny v této oblasti.

Dne 28. června 1996 byla ministerstvem hospodářství vydána vyhláška č. 215/1996 Sb., o dovození výrobním provedení akustických zbraní a plynovek, plynových nábojek a střeliva a téhož dne byla ministerstvem hospodářství vydána vyhláška č. 216/1996 Sb., o způsobu a technologickém postupu při znehodnocování zbraní a výrobě řezů zbraní, která nejen určila, jak z názvu, vyplývá podmínky znehodnocování zbraní a výroby řezů zbraně, ale i stanovila, že na takovouto zbraň musí být vyražena kontrolní znehodnocovací značka na jedné z hlavních částí zbraně včetně grafického vyjádření značky. (viz příloha č. 17)

Dne 25. června 1997 byl vydán další nový předpis, a to nařízení vlády č. 174/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na střelné zbraně a střelivo. Podle tohoto předpisu se za střelné zbraně a střelivo považovaly:

- zbraně brokové, kulové, kombinované, pro jedno použití
- balistické zbraně
- historické zbraně, repliky a napodobeniny historických zbraní
- plynové zbraně
- expanzní přístroje

- střelivo pro palné zbraně, expanzní zbraně, plynové zbraně a střelivinu

Nařízení taxativně vymezuje části střelných zbraní, za které považovalo: hlavně, vložné hlavně, vložné nábojové komory, revolverový válec, závěry, dnové šrouby a pouzdra střelných zbraní (lůžka, těla, rámy střelných zbraní a pouzdra hlavní).

Důležitým bodem tohoto předpisu bylo stanovení lhůt povinného opakování ověřování střelných zbraní, a to:

- 10 let – pistole, revolvery
- 15 let – brokovnice a kulobroky
- 20 let – kulovnice

Zde je nutné upozornit na to, že tato povinnost opakovaného ověřování zbraní se vztahovala na právnické a fyzické osoby, které se zbraněmi podnikaly. V praxi však došlo k chybnému výkladu tohoto nařízení a policisté z oddělení zbraní okresních ředitelství posílali k opakovanému ověření téměř všechny zbraně a tím došlo k úplnému zahlcení Úřadu, který nebyl kapacitně schopen takové množství zbraní odzkoušet.

Před přijetím tohoto nařízení vznikl v osmdesátých letech nepsaný zvyk, kdy odpovědné orgány Veřejné bezpečnosti vyzývaly k opakovanému ověřování cca vždy po 15 letech.

Toto nařízení ve svých přílohách také uvedlo grafické zpodobnění zkušebních značek střelných zbraní a střeliva používaných v ostatních státech podle Úmluvy o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní.²

Z vyhlášky č. 104/1984 Sb., o ověřování zbraní a kontrole střeliva pro civilní potřebu, byly v grafické podobě převzaty všechny zkušební značky, přičemž graficky byla upravena ověřovací značka, která se týkala typové kontroly do plynových zbraní (viz příloha č. 18) a dále bylo vytvořeny tři nové ověřovací značky. (viz příloha č. 19)

Toto nařízení bylo změněno dne 17. března 1999, kdy bylo vydáno nařízení vlády č. 79/1999 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 174/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na střelné zbraně a střelivo. Tato změna se týkala grafické úpravy čtyř nových zahraničních zkušebních značek podle Úmluvy o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní.

Dne 25. srpna 2000 byla vydána vyhláška ministerstva průmyslu a obchodu č. 313/2000 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování

střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů. Tato vyhláška stanovila podrobnější podmínky postupu Českého úřadu pro zkoušení střelných zbraní a střeliva při ověřování zbraní a střeliva a povinnosti stanovené zákonem výrobcům, dovozcům, opravcům a distributorům střelných zbraní a střeliva. Vyhláška stanovuje postup při ověřování střelných zbraní, kontrole střeliva, ověřování pyrotechnických předmětů, předkládání technické dokumentace a označování zkušebními značkami. V příloze uvádí zkušební značky, které se používají na střelných zbraních a střelivu v České republice a zkušební značky pro střelné zbraně a střelivo používané ve smluvních státech podle Úmluvy o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní, uznané v České republice.

Dne 30. srpna 2000 vyšlo nařízení vlády č. 323/2000 Sb., které zrušilo nařízení vlády č. 174/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na střelné zbraně a střelivo, ve znění nařízení vlády č. 79/1999 Sb..

Dne 26. června 2003 byl vydán zákon č. 227/2003 Sb., kterým se měnil zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a změn dalších zákonů souvisejících. Tento zákon v oblasti ověřování rozvedl a zpřesnil pojmy kontrolovaný výrobek, co je ověřování, kdo je vývozce, dovozce, distributor, opravce a kdy je kontrolovaný výrobek uveden na trh. Dále upřesnil, na které střelné zbraně a střelivo se zákon o ověřování nevztahuje. Mimo jiné také rozvedl povinnosti vývozce, dovozce, výrobce a opravce. Upřesňuje také ukládání pokut Úřadem a jejich výši v případech, kdy jsou porušovány povinnosti ze strany kontrolovaných.

Závěrem bych chtěl uvést, že jsem zde uvedl zákony, vyhlášky a jiné právní předpisy, které již v současné době, mimo zákona č. 227/2003 Sb., nejsou platné. Současné platné právní předpisy, které se týkají ověřování a zkušebnictví střelných zbraní a střeliva vyjmenuji níže, ale budou šířeji rozebrány v dalších kapitolách této diplomové práce.

- vyhlášení předsedy vlády č. 407/2003 Sb., kterým vyhlašuje úplné znění zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb.,

o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 119/2002 Sb. a zákonem č. 227/2003 Sb.

- vyhláška č. 335/2004 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů
- vyhláška ministerstva průmyslu a obchodu č. 369/2002 Sb., kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie
- vyhláška ministerstva průmyslu a obchodu č. 370/2002 Sb., o dovoleném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva
- vyhláška ministerstva průmyslu a obchodu č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů, ve znění vyhlášky č. 632/2004 Sb.
- vyhláška ministra zahraničních věcí č. 70/1975 Sb., o Úmluvě a vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní
- vyhlášení předsedy vlády č. 48/2009 Sb, zákon o zbraních, kterým vyhlašuje úplné znění zákona č. 119/2000 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 320/2002 Sb., zákonem č. 227/2003 Sb., zákonem č. 228/2003 Sb., zákonem č. 537/2004 Sb., zákonem č. 359/2005 Sb., zákonem č. 444/2005 Sb., zákonem č. 310/2006 Sb., zákonem č. 170/2007 Sb., zákonem č. 124/2008 Sb., zákonem č. 189/2008 Sb., zákonem č. 274/2008 Sb., zákonem č. 484/2008 Sb.

5. ČESKÝ ÚŘAD PRO ZKOUŠENÍ ZBRANÍ A STŘELIVA (FORMY OVĚŘOVÁNÍ, POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB PŘI OVĚŘOVÁNÍ)

Dne 18. května 2000 byl přijat zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů (dále jen „zákon o ověřování“) a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, který zřídil Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva jako orgán státní správy s celostátní působností v oblasti ověřování a zkoušení zbraní a střeliva. Úřad od roku 1891, kdy začal provozovat svoji činnost, stále sídlí ve stejné budově v Praze 3 – Jarov, ulice Jilmová.

Úřad se v současnosti nezabývá jen ověřováním zbraní a střeliva, ale také zastupuje Českou republiku v rámci Úmluvy o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní ¹⁵, s cílem odstranit technické překážky volného obchodování se zbraněmi a střelivem. Pracovníci úřadu se podílejí na tvorbě souvisejících právních předpisů a technických norem. Spolupracují se zahraničními zkušebnami EU.

K ověřování zbraní mimo Úřad dochází také u výrobců zbraní v ČR, kteří vyrábí větší počet kusů zbraní. V objektech těchto firem jsou vytvořena detašovaná pracoviště Úřadu. V současnosti jsou to čtyři detašovaná pracoviště, která slouží pouze k ověřování zbraní, a to v Brně (Zbrojovka Brno), Uherský Brod (Česká zbrojovka), Holice (Zbrojovka Holice) a Frenštát pod Radhoštěm.

V dnešní době Úřad ověřuje nejen zbraně současné, ale také zbraně historické a ruční palné zbraně, které byly v držení ozbrojených složek a mají být používány na civilním trhu. V současnosti je oblast ověřování střelných zbraní a střeliva upravena Zákonem o ověřování ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláškou č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů.

Současná platná právní úprava vymezuje, nejen pojem ověřování, ale i druhy střelných zbraní a jejich hlavních částí, druhy střeliva a jejich hlavních částí, které podléhají ověřování.

„Podle Zákona o ověřování je ověřování činnost při které zjišťujeme technickými zkouškami, měřením a zkušební střelbou vlastnosti kontrolovaných výrobků, dále také shodu s technickými požadavky, které jsou na ně stanoveny a označování výrobků zkušebními značkami.“⁶³

Zákon taxativně vymezuje, které druhy střelných zbraní a jejich částí a též druhy střeliva a jeho částí podléhají ověřování.

„Střelné zbraně podléhající ověřování:

a) palné zbraně

- brokové a kulové zbraně a zbraně vybavené kulovými a brokovými hlavními
- zbraně pro jedno použití a zbraně s omezenou kinetickou energií
- historické zbraně, repliky a napodobeniny historických zbraní, které jsou způsobilé ke střelbě
- signální a narkotizační zbraně
- balistická měřidla určená k zjišťování balistických hodnot (tlak, rozptyl, rychlost střely)
- expanzní přístroje, u nichž je zdrojem energie výbušná látka (přístroje jateční, vstřelovací, tvářecí, metné apod.)
- expanzní zbraně, kterými jsou akustické zbraně a plynovky, zdrojem energie je výbušná látka

b) plynové zbraně

- vzduchovky, větrovky
- zbraně na oxid uhličitý či jiný plyn nebo na vzduchovou kartuš
- paintbolové, metné a narkotizační zbraně
- expanzní přístroje, zdrojem energie je plyn

⁶³ Srov. § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů

c) hlavní části zbraní, ale i dnové šrouby střelných zbraní nabíjených ústím hlavně⁶⁴

„Střelivo podléhající ověřování:

a) střelivo pro palné zbraně

1. průmyslově vyráběné nebo přebíjené náboje
2. průmyslově vyráběné střely
3. průmyslově vyráběné nábojnice
4. průmyslově vyráběné zápalky

b) střelivo pro expanzní přístroje

1. průmyslově vyráběné nábojky
2. prachové tablety

c) střelivo pro expanzní zbraně

1. průmyslově vyráběné akustické nábojky
2. průmyslově vyráběné plynové nábojky
3. průmyslově vyráběné nábojky s granulemi

d) střelivo pro plynové zbraně – průmyslově vyráběné střely

e) výmetná náplň – střelivina určená pro použití ve střelivu a ve střelných zbraních

f) části střeliva nutné k sestavení náboje nebo nábojky, pokud jsou na trh uváděny samostatně⁶⁵

Podle zákona o ověřování se za splněné technické požadavky považují výrobky, které splňují požadavky podle stanovených právních předpisů a v případě, že tyto neexistují tak splňovat požadavky stanovených českými technickými normami.

Zákon o ověřování v § 3 uvádí všechny střelné zbraně, na které se ověřování nevztahuje. Zbraně, které jsou vyjmuty z působnosti zákona jsou blíže vyjmenovány v kapitole 3.1 této diplomové práce.

⁶⁴ Srov. § 2 odst. 2 písm. a), b), c) zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ § 2 odst. 3 písm. a) až f) zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů

5.1 Formy ověřování střelných zbraní a střeliva

Zákon č. 156/2000, o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů v § 5 odst. 1 stanovuje jakými formami se provádí ověřování střelných zbraní:

- a) homologace
- b) kusové ověřování
- c) opakované kusové ověřování

V oblasti ověřování střeliva v § 9 odst. 1 stanovuje tyto formy ověřování:

- a) typová kontrola
- b) inspekční kontrola

Tyto formy ověřování se neprovádí u zbraní a střeliva, které jsou do České republiky dovezeny ze zahraničí a jsou označeny zkušebními značkami podle mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána.⁶⁶

5.1.1 Ověřování střelných zbraní formou homologace

Homologace je forma ověřování, která spočívá v ověřování dvou kusů od každého typu zbraně, kdy je vydán certifikát o homologaci, který dokládá:

- typ zbraně splňuje stanovené technické požadavky
- technická a průvodní dokumentace je úplná
- kontrolovaná osoba má potřebné technické zajištění, aby mohla prověřovat shodu běžně vyráběných typů se vzorky, které byly předmětem ověřování Úřadu

V případech kdy není některý z uvedených požadavků splněn, nelze vydat certifikát o homologaci střelné zbraně.

⁶⁶ Vyhláška č. 70/1975 Sb., o Úmluvě o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní

Homologaci podléhají střelné zbraně jako jsou např. plynové zbraně-vzduchovky, větrovky, zbraně na oxid uhličitý či jiný plyn, expanzní zbraně a přístroje.

Pokud výrobce nebo dovozce uvede výše uvedené zbraně na trh a to v počtu nejvíce pět kusů zbraní v jednom roce, tak tyto zbraně nepodléhají homologaci, ale podléhají kusovému ověřování střelné zbraně.

Jestliže Úřad při provedeném ověřování předložených dvou kusů zbraní neshledal žádné nedostatky a zbraně prošly ověřením, může v případech, kdy má výrobce potřebné technické vybavení k prověřování, vydat certifikát o homologaci platný na dobu dvou let. Tento certifikát výrobce opravňuje ověřovat vyráběné zbraně se vzorky zbraní, které byly ověřovány a je oprávněn sám tyto zbraně ověřovat zkušební značkou. Po uplynutí doby platnosti certifikátu je možno zažádat Úřad o prodloužení platnosti opětovně na dobu dvou let.

Na střelných zbraních, které jsou „předloženy k homologaci Úřad zjišťuje:

- a) shodu základních rozměrů s technickou dokumentací a s technickými požadavky
- b) typové označení uvedené na střelné zbraní
- c) bezpečnou funkci při střelbě
- d) odolnost materiálu zbraně, při střelbě nebo při ztížených klimatických podmínkách, je-li to vyžadováno
- e) správnost a úplnost technické a průvodní dokumentace
- f) zda výrobce má k dispozici potřebná kalibrovaná měřidla, vypracované kontrolní postupy, potřebné prostory a má zabezpečeny technické a personální předpoklady k provádění kontroly všech výrobků shodných s homologovaným typem stanovené střelné zbraně a zda o tom vede záznamy“⁶⁷

O provedených zkouškách vydá Úřad protokol, ve kterém jsou uvedeny identifikační údaje osoby, popis provedených zkoušek, výsledek a vyhodnocení zkoušky, místo provedení zkoušky. Společně s protokolem Úřad vydá i certifikát o homologaci (kde je uvedeno např. určení zkušební značky, poučení o provádění kusového ověřování

⁶⁷ § 2 odst. 2 vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

a kontrol úřadem, technická charakteristika střelné zbraně).

Úřad si po provedení homologace nechává jeden kus ověřované střelné zbraně a druhý kus vrací kontrolované osobě. Výjimku tvoří plynové zbraně, kdy se odevzdávají oba kusy kontrolované osobě.

U střelných zbraní, které podléhají homologaci se provádí kusové ověřování v případech, že:

- byla podána žádost o prodloužení platnosti certifikátu
- střelné zbraně jsou vyráběné nebo dovážené v počtu pěti kusů v jednom roce

Jestliže zbraň při kusovém ověření nevyhoví, vydává Úřad o tomto rozhodnutí, ve kterém je popsána zjištěná závada. Kopie certifikátů zasílá úřad Stálé kanceláři při C.I.P.¹⁵

5.1.2 Ověřování střelných zbraní formou kusového ověřování

Kusové ověřování Úřad provádí u všech stanovených střelných zbraní kromě zbraní homologovaných. Ověření střelných zbraní se dokládá označením střelné zbraně zkušební značkou pro kusové ověřování jako potvrzení, že střelná zbraň splňuje technické požadavky.

Při kusovém ověřování úřad provádí tři základní kroky:

- prohlídku před zkušební střelbou
- zkušební střelbu
- prohlídku po zkušební střelbě

Výše uvedené základní kroky, které úřad provádí při kusovém ověřování jsou podrobněji rozvedeny v kapitole 3 této diplomové práce.

Střelná zbraň je vyřazena z kusového ověřování v těchto případech:

- střelná zbraň je poškozena nebo neodpovídá stanoveným požadavkům podle vyhlášky č. 335/2004 Sb. před zkušební střelbou
- střelná zbraň byla poškozena nebo má neopravitelnou závadu vzniklou při střelbě

U brokovnic lze kusové ověřování nahradit zkouškou s ocelovými broky nebo zkouškou s vyšším tlakem.

„U střelných zbraní, které mají sklopnou hlavěň a jsou dovezeny ze zahraničí a označeny zkušebními značkami, které nejsou v ČR uznávány musí Úřad navíc zjišťovat:

- délku hlavní s přesností na 1 mm
- hmotnost hlavně bez předpažbí s přesností na 1 g
- průměr vývrtu brokové hlavně s přesností na 0,1 mm a průměr vývrtu kulové hlavně s přesností na 0,01 mm
- pevnost materiálu hlavních částí střelné zbraně zkouškou tvrdosti a na základě této zkoušky se stanoví, zda je tloušťka stěny hlavně vyhovující, pokud kontrolovaná osoba neprokáže, že pevnost použitého materiálu odpovídá české technické normě⁶⁸

Úřad o provedení kusového ověření vydává protokol, ve kterém jsou identifikační údaje osoby a střelné zbraně, též datum a místo zkoušky. Tento protokol se vydává i v případech, kdy střelná zbraň neprojde ověřením s popisem zjištěné závady. Nevyhovující zbraně jsou označeny identifikační značkou Úřadu a vráceny k odstranění závady. Po odstranění závady Úřad provádí opakované kusové ověřování.

5.1.3 Ověřování střelných zbraní formou opakovaného kusového ověřování

Postup ověřování střelných zbraní při opakovaném kusovém ověřování je shodný s kusovým ověřováním střelné zbraně.

Do současného znění platného zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů však zákonodárci nezahrnuli všechna tehdejší platná usnesení ze zasedání C.I.P., a to zejména problematiky opakovaného ověřování. Tato problematika byla řešena v rámci C.I.P. již

⁶⁸ § 2 odst. 10 vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

v roce 1982 na XVII. zasedání C.I.P. v Paříži. Přijatým rozhodnutím č. 11 byly podle C.I.P. stanoveny dvě formy opakovaného ověřování, a to:

- dobrovolné opakované ověřování⁶⁹
- periodické ověřování⁷⁰

V zákoně o ověřování však nebyla přijata žádná z nich. Místo toho byla zákonem stanovena povinnost distributorům, kteří museli předložit k ověření každou střelnou zbraň, která se dostane do komisního prodeje. Tato povinnost byla zrušena zákonem č. 227/2003 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 156/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

V současnosti povinnost předkládání použitých střelných zbraní ve vlastnictví soukromých osob není stanovena žádným právním předpisem.

Vyzvat majitele takovéto střelné zbraně k jejímu opakovanému ověření mohou jen příslušné orgány Policie ČR podle § 41 odst. 4 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, a to bez ohledu, zda mají podezření na špatný technický stav zbraně.

Podle současných doporučení C.I.P. v rámci opakovaného ověřování je doporučena lhůta 5 let u krátkých střelných zbraní. U nás je v současnosti zavedena lhůta 10 let. Lhůta u brokovnic a kulobroků (15 let) a kulovnic (20 let) je shodná v rámci doporučení C.I.P.

V současné době by bylo potřeba zakomponovat do právních předpisů o ověřování rozhodnutí C.I.P. o periodickém ověřování střelných zbraní. Tato forma ověřování dává záruku, že se budou používat zbraně bezpečné a neohrožující své majitele nebo jiné osoby. Současná právní úprava bohužel stanovuje kusové ověřování všech zbraní bez ohledu na to, zda se jedná o střelné zbraně nové, opravené nebo opotřebované a jsou tak na ně kladeny požadavky jako na zbraně nově vyrobené a tím samozřejmě bohužel dochází k jejich ničení.

⁶⁹ XVII-11. Provádění kusového ověřování. Zbraně nabíjené zezadu. Typový předpis – článek 14
Dobrovolná zkouška (nové ověřování zbraní)

⁷⁰ XVII-11. Provádění kusového ověřování. Zbraně nabíjené zezadu. Typový předpis – článek 15
Zkouška, která může být nařízena některým členským státem

5.1.4 Ověřování střeliva formami typové a inspekční kontroly

Ke střelným zbraním také patří střelivo, které rovněž podléhá určitým kontrolám prováděných jak na Úřadě tak i výrobců střeliva a tím je zaručeno, že se na trhu objeví jen střelivo bezpečné, které odpovídá technickým normám a svému účelu. Kontrola se provádí i u střeliva uvolněného ze zásob ozbrojených složek státu (např. Policie ČR, Armáda ČR) pro civilní trh.

Před uvedením na trh se neověřuje dovážené střelivo ze zahraničí, označeno zkušebními značkami podle mezinárodní smlouvy, kterou je vázána Česká republika.⁵⁴ Pro zajištění bezpečnosti uživatelů střeliva provádí Úřad:

- typovou kontrolu střeliva

Tato kontrola ověřuje, že typ střeliva splňuje technické normy, technická a průvodní dokumentace je úplná a kontrolovaná osoba má předpoklady k provádění výrobní kontroly. V případě, že jsou všechny uvedené požadavky splněny, jsou uvedeny v protokolu, na jehož základě vydá úřad certifikát o typové kontrole střeliva, který má platnost ve všech členských státech C.I.P..¹⁵ V opačném případě certifikát nevydává. Vydaný certifikát má platnost na dobu 3 let.

Ověřuje se střelivo, které ve výrobní sérii nemá méně než 3000 kusů od ověřovaného typu střeliva. V případech, kdy výrobní série střeliva má menší počet než 3000 kusů, o každém provedení typové kontroly rozhoduje Úřad zvlášť s ohledem na stanovené technické požadavky. Úřadu se také předkládají spotřebitelské obaly střeliva, kde musí být uvedeno označení typu střeliva, počet kusů střeliva v obalu a číslo série.

„Úřad při typové kontrole zjišťuje, zda:

- a) výrobce střeliva má k dispozici technické vybavení k provádění výrobní kontroly (balistická měřidla, tlakoměry, měřidla k rozměrové kontrole střeliva a zbraně určené ke kontrole funkce střeliva)
- b) výrobce má vyškolený personál k obsluze přístrojů
- c) výrobce vede evidenční knihu o výsledcích kontrol střeliva
- d) vyrobené střelivo odpovídá technickým požadavkům (rozměry, vzhled, provedení, tlak plynů nábojů, funkční a přepravní bezpečnost, odolnost vůči klimatickým podmínkám, rozptyl, rychlost)

- e) dovozce, který nedoloží od zahraničního výrobce údaje o kontrole střeliva, je zajistí ve spolupráci s Úřadem
- f) kontrolovaná osoba vlastní a používá měřicí přístroje pro měření tlaků, rozměrů, funkce střeliva⁷¹

Úřad zasílá platné kopie certifikátů o platné typové zkoušce Stálé kanceláři C.I.P.. V případech, kdy Úřad odmítne certifikát vydat nebo ho odejme nebo skončí jeho platnost také informuje Stálou kancelář C.I.P..

- inspekční kontrolu střeliva

Tato kontrola se provádí v případech, kdy si držitel certifikátu před skončením jeho platnosti požádá o prodloužení platnosti certifikátu. V případě, že jsou technické podmínky splněny, Úřad prodlouží platnost certifikátu nejdéle na 3 roky.

Inspekční kontrola střeliva se provádí za stejných podmínek jako typová kontrola střeliva.

⁷¹ Srov. § 5 odst. 3 vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

6. VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PŘI OVĚŘOVÁNÍ ZBRANÍ, STŘELIVA A PYROTECHNICKÝCH PŘEDMĚTŮ (PROVÁDĚNÍ KONTROL, SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ PŘI OVĚŘOVÁNÍ)

Výkon státní správy v oblasti ověřování a zkušebnictví střelných zbraní zajišťuje jako orgán státní správy Český úřad zkoušení zbraní a střeliva v Praze, který má celostátní působnost a je podřízen Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Ve vedení Úřadu je předseda, který je jmenován a odvoláván ministrem průmyslu a obchodu.

6.1 Správní řízení při ověřování

„Na správní řízení podle zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů se vztahují obecné předpisy o správním řízení podle zákona č. 500/2004Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů, pokud zákon o ověřování nestanovuje jinak.“⁷²

Úřad podle zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů ve správním řízení vydává rozhodnutí, ve kterých rozhoduje o:⁷³

- vydávání, odejmutí nebo o odmítnutí vydání certifikátu
- zařazení typu zbraně do kategorie zbraně A-D
- zákazu dalšího nakládání se stanovenými střelnými zbraněmi, stanoveným střelivem a pyrotechnickými předměty, jestliže nesplňují podmínky uvedení na

⁷² Srov. § 21 odst. 1 zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů

⁷³ Srov. § 17 odst. 3,4,5 zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů

trh stanovené technické požadavky, podle kterých bylo provedeno ověření, a bezprostředně ohrožují bezpečnost

- stažení kontrolovaných výrobků z trhu z důvodu technické vady ohrožující zdraví a bezpečnost uživatele
- ukládání pokut při porušení daných zákonem o ověřování
- odmítnutí označení výrobku zkušební značkou

Dále v rámci své pravomoci a působnosti Úřad provádí ověřování stanovených střelných zbraní, stanoveného střeliva a pyrotechnických předmětů. Zajišťuje označování stanovených střelných zbraní, stanoveného střeliva a pyrotechnických předmětů zkušebními značkami a provádí další odborné činnosti související se zkoušením střelných zbraní, střeliva, pyrotechnických předmětů, výbušných předmětů a pomůcek pro jejich používání a zkouší balisticky odolné materiály a konstrukce a vydává o tom nálezy. Plní informační povinnosti vyplývající z mezinárodní smlouvy⁶⁶, kterou je ČR vázána a vybírá správní poplatky a úplatu. Před ověřováním každé stanovené střelné zbraně, která je předložena k ověřování po opravě nebo úpravě, posuzuje technologický postup opravy nebo úpravy.⁷³

Úřad zahajuje správní řízení v oblasti ověřování zbraní a střeliva ve většině případů na základě žádosti podle § 44 správního řádu (tj. zásada dispoziční). Jako účastníci řízení zde vystupují zejména dovozci, vývozci, opravci a držitelé zbraní a střeliva, kteří si podají žádost v sídle Úřadu a v případech, kdy se jedná pouze o ověřování zbraní si můžou žádost podat na detašovaných pracovištích Úřadu. V případech, kdy je podána žádost orgány Policie ČR o zařazení typu zbraně a střeliva do kategorie se účastníkem řízení stává také Policie ČR a Ministerstvo vnitra ČR.

Při podání žádosti, kdy se jedná o ověření stanovené střelné zbraně pro držitele průkazu zbraně a pro držitele koncesní listiny (mimo výrobce podle § 16 odst. 2 písm. b) zákona č. 156/2000 Sb.) a kusového ověřování střelné zbraně se jako příloha k žádosti předkládá zbraň, která může být přijata jen za podmínek, že je úplně dohotovená, nenabitá, schopná střelby, s nepoškozenou pažbou, vyčištěná a s požadovaným počtem nepoškozených spotřebních nábojů. Jestliže zbraň nesplňuje jednu z podmínek přijetí k ověřování, tak Úřad postupuje podle § 45 odst. 2 správního řádu, kde je uvedeno, že:

„Nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli odstranit nedostatky na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit (§ 64).“

V případech, kdy Úřad při ověřování nezjistí na zbraních a střelivu žádné vady vydává v rámci řízení:

- správní rozhodnutí
- vydání dokladu (certifikát)
- označení zbraně nebo střeliva zkušební značkou

Ohledně věcných náležitostí správních rozhodnutí, které obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků, tak jak jsem je prostudoval v průběhu své diplomové praxe a konzultací na ČÚZZS jsem nezjistil ve výrokové části nebo odůvodnění žádné rozpory. Zastavil bych se však u poučení účastníků, a to ze dvou aspektů v rámci odvolání.

V prvním aspektu je třeba upozornit, že zákon o ověřování je předpisem speciálním a ve vztahu k správnímu řádu jako obecnému předpisu má přednost. V případě odkladného účinku odvolání se tedy nelze řídit správním řádem podle § 68 odst. 6, který říká: „Pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.“ Zde je nutné se řídit zákonem o ověřování, který v § 21 odst. 4 říká: „Odvolání proti rozhodnutí vydanému podle tohoto zákona nemá, s výjimkou řízení o ukládání pokut, odkladný účinek.“

Z tohoto vyplývá, že v rozhodnutích vydaných úřadem nemusí být v poučení účastníků uvedena skutečnost, že odvolání nemá odkladný účinek, s výjimkou rozhodnutí o uložení pokuty.

Druhým aspektem, se kterým jsem se setkal, bylo posuzování nabytí právní moci rozhodnutí v případech, kdy se účastník řízení vzdá práva na odvolání. Podle správního řádu v § 81 odst. 2 platí: „Právo podat odvolání nepřísluší účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva písemně nebo ústně do protokolu vzdal.“ Je nutno upozornit, že vzdání se práva na podání odvolání je jednostranný úkon účastníka řízení. Podání musí být učiněno účastníkem takovým způsobem, jaký uvádí správní řád v § 37. Teprve když je účastníkovi řízení oznámeno rozhodnutí, může se vzdát práva na

odvolání, a to formou, kterou stanoví správní řád v § 37 odst. 2, 4. Úřad se řídí názorem, který vychází z § 73 odst. 1 správního řádu: „Nestanoví-li tento zákon jinak, je v právním moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání.“ Z tohoto úřad dovozuje, že pokud účastníkovi bylo rozhodnutí oznámeno a on se vzdá práva na podání odvolání, tak rozhodnutí nabývá právní moci a nelze již proti němu podat odvolání podle § 81 odst. 2 správního řádu a takové rozhodnutí nabývá právní moci ten den, kdy se vzdal svého práva na odvolání.

S tímto právním názorem se neztotožňuji, neboť se domnívám, že nabytí právní moci rozhodnutí v takovémto případě upravuje samostatně ustanovení ve správním řádu § 91 odst. 4, který říká: „Je-li v řízení více účastníků a všichni se vzdali práva podat odvolání, nabývá rozhodnutí právní moci dnem následujícím po dni, kdy tak učinil poslední z nich.“

Ustanovení § 91 odst. 4 mluví pouze o situaci, kdy je v řízení více účastníků, zásada v něm obsažená, tedy nabytí právní moci dnem následujícím po dni, kdy se poslední z účastníků práva na odvolání vzdal, se nicméně z povahy věci vztahuje i na řízení s jediným účastníkem (pokud se takový účastník vzdá práva na odvolání, nabývá rozhodnutí právní moci dnem následujícím poté, kdy tak učinil).⁷⁴

Z výše uvedeného dovozují, že ustanovení § 91 odst. 4 správního řádu řeší otázku nabytí právní moci rozhodnutí při vzdání se práva na odvolání, a to výslovně v případě více účastníků a lze tak analogicky odvodit jeho použití i v případech, kdy se jedná o řízení s jedním účastníkem. Domnívám se tedy, že v případech, kdy se účastník řízení vzdá práva na odvolání, rozhodnutí Úřadu nabývá právní moci dnem následujícím po dni, kdy tak učinil.

Za všechny správní činnosti, které provádí Úřad, se platí správní poplatky, jejichž výše je stanovena v příloze sazebníku, část II, položka 32 k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích a úplaty, jejichž výše je uvedena v příloze č. 4 k vyhlášce č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů.

⁷⁴ VEDRAL Josef: Správní řád komentář; Praha, BOVA POLYGON, 2006, s. 549, ISBN 80-7273- 134-3

6.2 Kontrolní činnost ČÚZZS

Úřad provádí kontrolu povinností stanovených v § 20 zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů.

Kontrolu provádějí pověřeni inspektoři Úřadu, kteří se prokazují služebními průkazy, jejichž vzor je stanoven v příloze č. 5 k vyhlášce č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů. Inspektoři jsou oprávněni provádět kontroly u kontrolovaných osob (tj. výrobců, dovozců, vývozců, opravců a distributorů (prodejců) střelných zbraní a střeliva). Jak vyplývá ze zákona o ověřování inspektoři jsou oprávněni vykonávat kontroly i bez předchozího ohlášení.

V rámci své činnosti „jsou inspektoři oprávněni zejména:

- a) vstupovat do objektů kontrolovaných osob
- b) ověřovat totožnost kontrolovaných osob, popř. zastupujících osob
- c) požadovat písemná nebo ústní vysvětlení a potřebné doklady od kontrolovaných osob
- d) odebírat ke kontrole za náhradu vzorky střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických výrobků k posouzení souladu těchto výrobků s požadavky zákona a prováděcích předpisů. Úřad je povinen ve lhůtě do 90 dnů poskytnout za odebrané vzorky náhradu, ve výši ceny, za kterou se výrobek v době odebrání nabízí. Náhrada se neposkytne, když se jí kontrolovaná osoba vzdá nebo když je vzorek vrácen v nepoškozeném stavu. Nárok na náhradu nevzniká, pokud se zjistí, že kontrolovaný výrobek nesplňuje stanovené technické požadavky.
- e) ukládat pokuty“⁷⁵

⁷⁵ Srov. § 20 odst. 2 zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů

„Inspektoři Úřadu u kontrolovaných osob zejména kontrolují:

- zda jsou kontrolované výrobky uváděny na trh označené zkušební značkou a zda splňují stanovené technické požadavky
- zda technická a průvodní dokumentace splňuje veškeré náležitosti stanovené zákonem
- zda kontrolované osoby plní další povinnosti uložené zákonem“⁷⁶

Inspektoři úřadu jsou také oprávněni na základě provedené kontroly vydat opatření, kterým zakáže nákup, dodávku, prodej nebo použití kontrolovaných výrobků, které nesplňují požadavky zákona o ověřování, včetně prováděcí vyhlášky tohoto zákona nebo zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů do doby než dojde k nápravě. Inspektoři Úřadu vyhláší opatření kontrolované osobě ústně a neprodleně učiní písemný záznam do protokolu podle § 15, § 16 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolovaná osoba podle § 17 zákona o státní kontrole může podat písemné námitky ve lhůtě do pěti dnů od seznámení se s protokolem.

„Podané námitky nemají odkladný účinek. O podaných námitkách rozhodne předseda Úřadu bezodkladně. Písemné vyhotovení rozhodnutí o námitkách se doručuje kontrolované osobě a není vůči němu opravný prostředek.“⁷⁷

Při vydání opatření se nepostupuje podle správního řádu.

Inspektoři Úřadu jsou oprávněni kontrolovat také podle ustanoveních daných zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a to zejména:

- povinnost informovat spotřebitele o ceně prodávaných výrobků nebo poskytovaných služeb v souladu cenovými předpisy podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů
- povinnost označit provozovnu způsobem stanoveným podle § 31 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁶ § 20 odst. 3 zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů

⁷⁷ § 20 odst. 5 věta druhá až čtvrtá zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů

- pokud jsou informace o výrobku poskytovány písemně, musí být v českém jazyce. Fyzikální veličiny musí být vyjádřeny v měřicích jednotkách podle zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů
- u výrobku, při jehož označení byly použity symboly, je prodávající povinen zpřístupnit spotřebiteli informaci o významu těchto symbolů
- u použitých výrobků či výrobků, jejichž vlastnosti jsou jinak omezeny, musí prodávající na tyto skutečnosti předem zřetelně upozornit, mohou být prodávány pouze odděleně od ostatních výrobků
- prodávající nesmí odstraňovat ani měnit označení výrobků ani jiné údaje uvedené výrobcem
- označování výrobku, název výrobku, výrobce nebo dovozce, hmotnost nebo množství a další údaje potřebné dle povahy výrobku k jeho identifikaci
- informační povinnosti – informace o vlastnostech prodáváných výrobků
- zákaz klamání spotřebitele – uvádění nepravdivých informací o výrobku
- povinnost provozovatele tržnice, zda vede evidenci prodávajících.

Úřad je oprávněn podle zákona o ověřování v případě porušení povinnosti kontrolované osoby ve správném řízení udělit pokutu až do výše 1 000 000,- Kč.

„Kontrolované osobě, která maří, narušuje nebo jiným způsobem ztěžuje výkon kontroly může udělit Úřad pořádkovou pokutu až do výše 50 000,- Kč, a to i opakovaně.“⁷⁸

Inspektor Úřadu je podle § 22 odst. 3 zákona o ověřování oprávněn uložit pokutu v blokovém řízení až do výše 5 000,- Kč, a to nejen kontrolované osobě, ale i osobě, která je zapsána v průkazu zbraně. Na blokové řízení podle zákona o ověřování se obdobně použijí ustanovení o blokovém řízení podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Přestupkem v oblasti ověřování zbraní a střeliva je zaviněné jednání, kterým jsou porušeny povinnosti vyplývající ze zákona o ověřování nebo které ztíží výkon kontroly. Přestupek musí být spolehlivě zjištěn a je nesporné, že se stal. Pachatel přestupku musí

⁷⁸ Srov. 22 odst. 2 zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů

být ochoten zaplatit blokovou pokutu. Jestliže přestupce je ochotný pokutu zaplatit, je zřejmé, že uznává svou vinu. Uložení pokuty a zaplacením v blokovém řízení je věc pravomocně skončena a nemůže se proti ní přestupce odvolat.

„Pracovníci oddělení kontroly dále:

- na základě kontrolních zjištění připravují a předkládají předsedovi úřadu podklady pro zahájení správního řízení
- přijímají, evidují a vyřizují stížnosti, oznámení a podněty a navrhuji opatření k odstranění zjištěných nedostatků
- zpracovávají poznatky z kontrolních akcí a na základě těchto poznatků předkládají příslušným útvarům návrhy k prohloubení efektivnosti řízení
- poskytují doklady a odborné profesní informace vyžádané externími kontrolními orgány v souvislosti s jejich šetřením v Úřadě“⁷⁹

Zaměstnanci Úřadu, kteří provádějí kontrolní činnost podle tohoto zákona, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se při provádění kontroly podle tohoto zákona dověděli, a to i když přestali být zaměstnanci Úřadu.⁸⁰

⁷⁹ <http://www.cuzzs.cz/>

⁸⁰ Srov. 17 odst. 7 zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů

7. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI ZKOUŠEK ZBRANÍ A STŘELIVA (C.I.P.-MEZINÁRODNÍ STÁLÁ KOMISE, ÚKOLY MSK, ORGANIZACE MSK)

Dne 1. července 1969 byla v belgickém Bruselu podepsána mezivládní úmluva o vzájemném uznávání úředních zkušebních značek ručních palných zbraní a střeliva. Tato smlouva v tehdejší Československé socialistické republice vstoupila v platnost dne 20. května 1972. Úmluva byla zveřejněna vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 70/1975 Sb. ze dne 22. ledna 1975.

Tato úmluva zakládá systém, ve kterém národní orgány zkoušejí podle předpisů vydávaných Stálou kanceláří Úmluvy civilní palné zbraně a střelivo, označuje je národními značkami a tyto značky jsou na základě Úmluvy vzájemně uznávány státy Úmluvy.²⁸

Tento systém se označuje zkratkou svého řídicího orgánu jako C.I.P.¹⁵ Stálá kancelář C.I.P. má sídlo v belgickém městě Liége a úřední řečí je francouzština.

Signatáři této úmluvy jsou i státy mimo Evropské společenství. V současné době k Úmluvě přistoupili, vlády těchto zemí: Česká republika, Slovenská republika, Rakouská republika, Spolková republika Německo, Francouzská republika, Italská republika, Maďarská republika, Finská republika, Republika Chile, Belgické království, Španělské království, Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Ruská federace.

7. 1 Organizace C.I.P.

Součástí Úmluvy jsou také stanovy Mezinárodní stálé komise (C.I.P.), které stanovují strukturu, formy a metody činnosti, složení C.I.P. (dále jen Komise), finance, úřední jazyk, hlasování.

Článek 1 Stanov charakterizuje složení Komise a zastoupení smluvních stran při hlasování Komise, kde se ve větě druhé říká: „Každá smluvní strana má jeden hlas bez ohledu na počet jejich delegátů.“

V období mezi zasedáními Komise vykonává činnost Stálá kancelář, která zajišťuje zpravodajskou, archivní a administrativní službu a z tohoto důvodu podle článku 3 odst.

2 Stanov „...soustřeďuje spisy, dokumenty a technické publikace, uchovává otisky úředně schválených zkušebních značek, třídí, překládá a sděluje smluvním stranám veškeré poznatky o zkouškách ručních palných zbraní a přístrojů k průmyslovým a živnostenským účelům, jakož i o způsobu kontroly a zkoušení jejich střeliva, a to nejen smluvních stran, ale i všech ostatních států.“ V průběhu probíhajících zasedání Komise plní Stálá kancelář funkci sekretariátu.

V čele Stálé kanceláře stojí ředitel, který je jmenován vládou Belgického království se souhlasem signatářů Úmluvy.

„Stálá kancelář svolává Komisi, v současné době je to jednou za dva roky. Může svolat Komisi v případě, že o to požádá jedna delegace ze států Úmluvy, ale musí svolat Komisi v případě, že o to požádají nejméně dvě delegace ze států Úmluvy.“⁸¹

Rozhodnutí přijatá Komisí oznamuje Stálá komise prostřednictvím vlády Belgického království všem státům Úmluvy.

Na zasedání Komise se přijímají rozhodnutí podle článku 5 odst. 1 Stanov, který uvádí: „Smluvní strany pověřují Mezinárodní stálou komisi přijímat všechna potřebná rozhodnutí v rámci cílů stanovených v článku I Úmluvy.“

O svých rozhodnutích Komise rozhoduje hlasováním nebo korespondenčním hlasováním. Rozhodnutí jsou přijímána prostou většinou s tím, že počet hlasů se musí rovnat nejméně 2/3 počtu všech zemí, které jsou signatáři Úmluvy. V případě, že se některá z delegací zdrží hlasování, považuje se toto za neodevzdaný hlas. V případě rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy. Při hlasování o uznání zkušební značky jednoho ze států Úmluvy není tento oprávněn hlasovat. Při korespondenčním hlasování je lhůta na odpověď 6 měsíců. Lhůta se počítá od přijetí oznámení stanovení

⁸¹ Srov. čl. 4 odst. 1 Stanov Mezinárodní stálé komise

lhůty.

„Tato rozhodnutí nabývají účinnosti 6 měsíců po rozeslání diplomatickou cestou všem členským státům Ministerstvem zahraničí Belgického království, které je gestorem činnosti C.I.P. a spravuje Stálou kancelář.“⁸²

Pokud členské státy Úmluvy v této půlroční lhůtě nepodají diplomatickou cestou odvolání, stává se pro státy Úmluvy rozhodnutí závazné.

Zasedání Komise se může zúčastnit i pozorovatel nesignatářského státu Úmluvy, jestliže byl jmenován svou vládou. Experti nesignatářských států se mohou zúčastňovat se souhlasem všech členů subkomisí také jednání těchto subkomisí.

Činnost normotvorná, metodická, zkušební a legislativní je rozdělena do podkomisí. Výsledky činnosti a obsahu práce je oprávněno schvalovat jen plenární zasedání Komise.

„Každá z podkomisí si vytváří vlastní pracovní skupiny, které se podle zadání zabývají jednotlivými, především technickými problémy a předkládají své návrhy ke schválení příslušné podkomisi. Z jejího jednání pak vyplývají návrhy rozhodnutí, o nichž se hlasuje jednou za dva roky na plenárním zasedání C.I.P.“⁸²

V minulosti bylo vytvořeno pět podkomisí s tímto vymezením své činnosti:

1. podkomise – zabývala se metodikou měření tlaků a energií a stanovením bezpečných hodnot vyvíjených střelivem do ručních palných zbraní a přístrojů
2. podkomise – zabývala se určováním rozměrů nábojů, nábojových komor, označováním názvů ráží střeliva, tolerancemi příslušných rozměrů a ověřovacích kalibrů na zbraně a střelivo
3. podkomise – zabývala se zkušebními metodikami a postupy při ověřování zbraní a kontrole střeliva
4. podkomise – zabývala se legislativou, posuzovala národní legislativu členských států na základě Úmluvy jako základního právního dokumentu, navrhovala změny Úmluvy a vydávala přehled vzorů zkušebních značek úředních zkušeben

⁸² ŠTĚPÁNEK Zdeněk: Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, Czech Proof House for Firearms and Ammunition, s. 11

členských států Komise

5. podkomise – zabývala se sjednocením přístupu Komise k jakosti s evropskými a světovými trendy, zajišťovala provádění mezilaboratorních zkoušek mezi zkušebnami členských států

V květnu roku 2006 došlo ke sloučení do dvou podkomisí. V současnosti mají podkomise vymezeny tento okruh činnosti:

1. podkomise tzv. technická (sloučená původní 1. a 2. podkomise)

„Zabývá se metodikou a stanovením bezpečných energií a tlaků vyvíjených střelivem do ručních palných zbraní a přístrojů, určování rozměrů nábojů a nábojových komor, označováním názvů ráží střeliva, tolerancemi příslušných rozměrů a ověřovacích kalibrů na zbraně a střelivo.“⁸²

V rámci této podkomise jsou vytvořeny následující pracovní skupiny:

- kalibrace snímačů
- stanovení maximálního tlaku ráže 22 LR
- postup a systém měření tlaků plynů
- polygonální hlaveň
- tolerance ověřovacích měrek
- měření rychlosti
- bezolovnaté broky

2. podkomise tzv. předpisová (sloučená původní 3., 4. a 5. podkomise)

„Zabývá se zkušebními metodikami a postupy při ověřování zbraní a kontrole střeliva, posuzuje národní legislativu členských zemí na základě Úmluvy o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní a střeliva, navrhuje změny Úmluvy a vydává přehled vzorů zkušebních značek úředních zkušeben členských států C.I.P., zabývá se sjednocením přístupu C.I.P. k jakosti s evropskými a světovými trendy, zajišťuje provádění mezinárodních mezilaboratorních zkoušek mezi zkušebnami členských států.“⁸²

V rámci této podkomise jsou vytvořeny následující pracovní skupiny:

- ředitelé zkušeben

- nedestruktivní zkoušky
- pádové zkoušky zbraní
- perkusní energie
- zbraně na černý prach
- tlumiče zbraní
- jakost prací
- mezilaboratorní zkoušky

„V současné době je v platnosti přes 200 rozhodnutí z 12 plenárních zasedání C.I.P.“⁸²

7.2 Úkoly C.I.P.

Úřední zkušebny v jednotlivých členských státech jsou stanoveny zákony, které schvaluje C.I.P. a zkoumá je z pohledu jejich souladu s rozhodnutími C.I.P. nebo Úmluvou.

Mezi hlavní úkoly C.I.P. patří zejména:

- určovat přístroje pro měření tlaku při výstřelu
- stanovovat postupy při úředním měření tlaku spotřebních a zkušebních nábojů
- provádět úřední zkoušky ručních palných zbraní a přístrojů zaměřených na jejich bezpečnost při používání
- sjednocovat rozměry nábojů a nábojových komor a názvy označování ráže použitelného střeliva ve zbraních a přístrojích
- prověřovat zákony a předpisy, které se týkají úředních zkoušek a jsou vydávány členskými státy C.I.P.
- vydávat přehled vzorů zkušebních značek užívaných úředními zkušebnami členských států

V České republice byly dokumenty C.I.P. zavedeny do právního řádu těmito předpisy: Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MZV č. 70/1975 Sb., o Úmluvě o vzájemném uznávání úředních zkušebních značek ručních palných zbraní

Vyhláška MPO č. 335/2000 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů

Vyhláška MPO č. 369/2002 Sb., kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie

Vyhláška MPO č. 370/2002 Sb., o dovozeném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva

Vyhláška MPO č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů

České technické normy řady 39

Usnesení vlády ČR č. 704/2001

8. ZÁVĚR

Při přípravě na tuto diplomovou práci jsem prostudoval velké množství odborné literatury a zjistil jsem, že problematice zkoušení a ověřování střelných zbraní se zaměřením na ruční palné zbraně nebyla v posledních letech na území ČR věnována dostatečná pozornost.

Ze studia toho, co bylo v minulosti k problematice zkoušení a ověřování střelných zbraní publikováno, vyplývá, že problematika zatím nebyla zpracována pro střeleckou veřejnost v komplexní podobě. Vždy se jednalo o publikace pro úzký okruh odborníků, které byly zpracovány k jednomu určitému tématu z této oblasti.

Od velkých společenských změn v roce 1989 na našem území došlo k obrovskému nárůstu počtu střelných zbraní v držení občanů díky nové legislativě, která na rozdíl od předchozí právní úpravy umožňuje soukromým osobám držení a nošení ručních palných zbraní. Tento trend zvyšování počtu držitelů střelných zbraní pokračuje i v současné době, i když již nemá tak strmý růst.

Současná úprava v oblasti Českých technických norem je na velmi vysoké úrovni, neboť Českému úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva ve spolupráci s Českým normalizačním institutem se daří implementovat do norem technické požadavky, obsažené v usneseních Mezinárodní komise pro zkoušení ručních palných zbraní a střeliva (C.I.P.).

Nosným pilířem právních norem ve zkušebnictví je zákon č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů ve znění pozdějších předpisů, který byl naposledy novelizován v roce 2003. Doposud do něho nebyla zahrnuta některá doporučení z platných usnesení C.I.P., což se zejména týká předkládání použitých zbraní ve vlastnictví držitelů zbrojních průkazů. V ČR totiž neexistuje povinnost předkládat k ověřování použité střelné zbraně v soukromém vlastnictví. V oblasti periodického ověřování je tedy potřeba, aby naše legislativa akceptovala doporučení C.I.P. a do právních předpisů zavedla povinnost periodického ověřování střelných zbraní.

Důležitý pro ČR také bude průběh procesu legislativních změn na základě doporučení směrnic Evropského parlamentu a Rady Evropského společenství, které jsou důsledkem

přistoupení Evropského společenství k Protokolu o nedovolené výrobě a distribuci střelných zbraní, jejich součástí, dílů a střeliva, připojeného k Úmluvě Organizace spojených národů o boji proti mezinárodnímu organizovanému zločinu. Tyto změny se týkají zejména označování střelných zbraní a znehodnocování střelných zbraní.

Vzhledem ke skutečnosti, že ČR je signatářem Úmluvy o vzájemném uznávání ověřovacích značek ručních palných zbraní a střeliva ze dne 1. července 1969, současná právní úprava v ČR je v souladu s doporučeními směrnic Evropského společenství a C.I.P. v systému označování střelných zbraní vycházet v co největší míře z této Úmluvy.

Problematictější situace přetrvává v oblasti znehodnocování střelných zbraní, neboť znehodnocovat střelné zbraně v ČR je oprávněn nejen Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, ale i fyzické a právnické osoby na základě splnění zákonných podmínek a udělením certifikátu a znehodnocovací zkušební značky od ČÚZZS. Sám jsem se ve své policejní praxi setkal při objasňování násilné trestné činnosti s případy, kdy došlo k použití střelných zbraní, které byly původně znehodnoceny, tj. neschopné střelby, a poté byly opětovně uschopněny ke střelbě a použity k trestné činnosti. Zde vidím možnosti bližší spolupráce mezi ČÚZZS a Policií ČR, a to zejména v oblasti kontroly právnických a fyzických osob, zabývajících se znehodnocováním střelných zbraní. Směrnice stanoví členským státům lhůtu do 28. července 2010 pro uvedení právních a správních předpisů v soulad s touto směrnicí, což při současném stavu přijímání legislativních změn v Parlamentu ČR vidím jako nereálné.

Výkon státní správy s celostátní působností při ověřování střelných zbraní a střeliva zajišťuje ČÚZZS. V této souvislosti bych rád upozornil na dva aspekty správního rozhodování Úřadu, které se týkají účastníků řízení. První je, že někteří účastníci řízení neakceptují skutečnost, že odvolání nemá odkladný účinek (s výjimkou rozhodnutí o uložení pokuty), a neoprávněně, pravděpodobně z neznalosti zákona, se tak cítí poškozeni na svých právech. Tato skutečnost však v rozhodnutích vydaných Úřadem nemusí být v poučení účastníků uvedena. Druhým aspektem je posuzování nabytí právní moci rozhodnutí v případech, kdy se účastník vzdá práva na odvolání. Domnívám se, stejně jako řada odborníků, že zde lze vycházet z ustanovení § 91 odst. 4. správního řádu. Úřad se však řídí právním názorem, který vychází z § 73 odst. 1

správního řádu.. Proto bych doporučoval ujednání výkladu v této věci, např. vydáním metodického pokynu Ministerstvem průmyslu a obchodu, který stanoví, jakým právním názorem se bude ČÚZZS řídit v těchto případech.

Při provádění kontrolní činnosti jsou inspektoři ČÚZZS nejen oprávněni vstupovat do objektů právnických a fyzických osob, ale dokonce i zjišťovat totožnost kontrolovaných osob bez přítomnosti Policie ČR, jak jim to umožňuje zákon o ověřování střelných zbraní. Bohužel ne vždy se při vykonávání kontrol setkávají s pochopením kontrolovaných osob, zvláště zaměstnanců, kteří se cítí poškozeni na svých právech, opět z neznalosti zákona.

Informovanost střelecké veřejnosti o této problematice neodpovídá jejím potřebám, mimo jiné i proto, že není nikde publikována v ucelené podobě.

Přestože ne všechny směrnice Rady Evropského společenství a usnesení C.I.P. se doposud podařilo zakomponovat do právních norem ČR, bude důležité dále sledovat implementaci jejich nových doporučení do právní norem ČR.

Základem je, aby soustavně docházelo ke sladění technických norem a právních předpisů a aby způsob aplikace nových poznatků, které přinese praxe a technický vývoj střelných zbraní a střeliva, pružně reagoval na tyto změny.

Při vypracovávání této diplomové práce jsem dospěl k závěru, že současná právní úprava na území ČR v oblasti zkoušení střelných zbraní a střeliva je z hlediska technických a právních norem přínosem nejen pro laickou a odbornou střeleckou veřejnost, ale i pro celou společnost. Jediným podstatným nedostatkem zůstává absence jednoho uceleného díla, shrnujícího problematiku komplexně.

9. SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ

I. Literatura

- FAKTOR Zdeněk: 75 ans d'épreuves des armes a feu portatives en Tchechoslovaquie, 75 let zkoušení zbraní v Československu, Praha, 1966 - bulletin ČÚZZS
- Návod k lití a přípravě děl, 1947. VAVŘINCE KŘÍČKY z Bítýšky: Mathesis Bohemica - Návod k lití a přípravě děl, kulí, hmoždířů, zvonů, konví ke zvedání vody, k vodotryskům a p. četnými kresbami opatřený. Faximile původního rukopisu z pol. 16. stol. psaného česky. Vydalo Technické knihkupectví a nakladatelství, společnost s r.o., Praha, 1947
- VEDRAL Josef: Správní řád komentář; Praha, BOVA POLYGON, 2006, ISBN 80-7273- 134-3
- ŠTĚPÁNEK Zdeněk: Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, Czech Proof House for Firearms and Ammunition, - bulletin ČÚZZS

II: Právní předpisy

- Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška MPO č. 335/2000 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů
- Vyhláška MPO č. 369/2002 Sb., kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie
- Vyhláška MPO č. 370/2002 Sb., o dovoleném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva

- Vyhláška MPO č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů, ve znění vyhlášky č. 632/2004 Sb.
- Vyhláška MZV č. 70/1975 Sb., o Úmluvě o vzájemném uznávání úředních zkušebních značek ručních palných zbraní
- Směrnice Rady 91/477/EHS, o kontrole nabývání a držení zbraní (L 256/51)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES, o kontrole nabývání a držení zbraní (L 179/5)
- České technické normy řady 39
- XVII. Plenární zasedání usnesení C.I.P. - XVII-11. Provádění kusového ověřování.
- Usnesení vlády ČR č. 704/2001 o opatřeních k zabezpečení činnosti delegace České republiky v Mezinárodní stálé komisi pro zkoušky ručních palných zbraní (C.I.P.)

III. Časopisy

- HANÁK Jiří: 1000 let loveckých střelných zbraní v Čechách, Myslivost-Stráž myslivosti, č. 9/2000, ročník 48

IV. Internetové zdroje

- <http://www.cuzzs.cz/>

10. Přílohy

Zkušební značky Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva (Zdroj: ČÚZZS)

č.1

Zbraně s jednou drážkovanou hlavní, povinná zkouška černým prachem
Praha, 1891 – 1931

Zbraně s jednou drážkovanou hlavní, povinná zkouška černým prachem
Vejprty, 1891 – 1931

Zbraně se dvěma drážkovanými hlavními, povinná zkouška černým prachem
Praha, 1891 - 1931

Zbraně se dvěma drážkovanými hlavněmi, povinná zkouška černým prachem
Vejprty, 1891 - 1931
Identifikační značka zkušebny zbraní ve Vejprtech 1941 – 1945

Zbraně s hlavními s hladkým vývrtem, povinná zkouška černým prachem
Revolvery a pistole, povinná zkouška černým prachem
Praha, 1891 – 1918

Zbraně s hlavními s hladkým vývrtem, povinná zkouška černým prachem
Revolvery a pistole, povinná zkouška černým prachem
Vejprty, 1891 – 1918

Zbraně s hlavními s hladkým a drážkovaným vývrtem, dobrovolná zkouška
bezdýmným prachem
Revolvery a pistole, dobrovolná zkouška bezdýmným prachem
Praha, 1899 - 1931

Zbraně s hlavními s hladkým a drážkovaným vývrtem, dobrovolná zkouška
bezdýmným prachem
Revolvery a pistole, dobrovolná zkouška bezdýmným prachem
Vejprty, 1899 - 1931

č.2

Zbraně s hlavními s hladkým a drážkovaným vývrtem, povinná zkouška černým
prachem
Revolvery a pistole, povinná zkouška černým prachem
Praha 1918 – 1931

Zbraně s hlavními s hladkým a drážkovaným vývrtem, povinná zkouška černým
prachem
Revolvery a pistole, povinná zkouška černým prachem
Vejprty, 1918 - 1931

č.3

Zbraně dovážené z Belgie, Praha 1926 - 1940
Zbraně dovážené z Německa, Praha 1940 – 1941

Zbraně dovážené z Belgie,
Vejprty, 1926 – 1938

č.4

Zbraně s jednou drážkovanou hlavní, dobrovolná zkouška černým prachem
Praha 1931 - 1939, 1945 – 1962

č.5

Zbraně se dvěma drážkovanými hlavními, povinná zkouška černým prachem
Praha 1931 - 1939, 1945 - 1955
dobrovolná zkouška, Praha 1955 – 1962

č.6

Zbraně s hlavními s hladkým a drážkovaným vývrtem, povinná zkouška černým
prachem,
Revolvery a pistole, povinná zkouška černým prachem,
Praha 1931 - 1955

č.7

Zbraně s hladkým vývrtem, povinná zkouška bezdýmným prachem
Praha, 1931 – 1962

č.8

Kusové ověřování zbraně s drážkovaným vývrtem nabíjené závěrem,
povinná zkouška bezdýmným prachem
Praha 1931 - 1984
Expanzní přístroje 1955 – 1962

č.9

Zbraně s jednou drážkovanou hlavní, dobrovolná zkouška černým prachem
Praha 1940 – 1945

Zbraně se dvěmi drážkovanými hlavními, povinná zkouška černým prachem
Praha 1940 - 1945

č.10

Rozlišovací značka zkušebny v Brně 1946 - 1952 (stylizovaná)

Rozlišovací značka zkušebny v Brně 1946 - 1952 odlišná modifikace (nестylizovaná)

č.11

Plynové zbraně a střelivo do nich, povinná zkouška
Praha 1955 – 1962

č.12

značka č. 1

značka č. 2

č.13

č. 1 – ruční plynové zbraně a střelivo do těchto zbraní

č. 2 – kulovnice, malorážky, pistole, revolvery

č. 3 – brokovnice, pistole na brokové náboje

č. 4 – polotovary hlavní brokovnic

č.14

č. 5 – expanzní přístroje

č. 6 – náboje a samostatně dodávané střely, nábojnice a zápalky

č.15

- č. 1 – kusová ověřovací značka pro signální, poplašné a narkotizační zbraně a ostatní
expanzní přístroje

- č. 2 – kontrolní značka pro střelivo do ručních plynových zbraní

- č. 3 – kusová ověřovací značka pro zadovky s hladkým vývrtem na bezdýmný prach

č.16

- č. 4 – kusová ověřovací značka pro zadovky s drážkovaným vývrtem na bezdýmný
prach

- č. 5 – kusová ověřovací značka pro předovky na černý prach

č. 6 – kusová ověřovací značka brokovnic – vyšší zkouška

č. 7 – homologační značka pro zbraně a expanzní přístroje

č. 8 – kontrolní značka pro střelivo

č. 9 – kontrolní značka pro střelivinu

č.17

kontrolní znehodnocovací značka pro znehodnocené zbraně, hlavní části zbraně,
zakázané doplňky zbraně nebo jejich řezy

č.18

č. 1 – typová kontrola střeliva do plynových zbraní

č.19

č. 2 – kusové ověřování brokovnic – ocelové broky

č. 3 – nové kusové ověřování všech typů zbraní

č. 4 – identifikační značka České státní zkušebny zbraní a střeliva v Praze, od roku 2000
Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva v Praze

